

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden

45e jaargang 1998 afl. 4

Zalig Kerstfeest en een Zalig Nieuwjaar
namens Bestuur en Redactie Gildetrom
Foto: Jacques Govers

98

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift
Over de Noordbrabantse schuttersgilden
uitgave van de Stichting de Gildetrom
ISSN 1380-233X. Jaargang 45 (1998), afl. 4

Hoofredactie

A.H.P.J. Dams
Loon 7
5581 VH Waalre
tel. 040-2213365

J.A.M. Govers (redactieadres)
Beverlaan 11
5581 EE Waalre
tel. 040-2213842

Redacteuren

Eur. Gem. Hist. Schutt.

M.E.M. v.d. Voort
Valklaan 6
5613 EC Eindhoven
tel. 040-2438521

Maasland

K. v.d. Bruggen
Vlasmeersstraat 53
5261 TB Vught
tel. 073-6564860

Noordbr. Federatie

R. Haase
Wapendragerstraat 40
5641 GT Eindhoven
tel. 040-2811527

Kempenland (Vacture)

Tijdelijk J.A.M. Govers
Beverlaan 11
5581 EE Waalre
tel. 040-2213842

Kwartier van Oirschot

H.C.P. van Hout
De Gaanderij 31
5688 TR Oirschot
tel. 0499-571258

Land van Cuijk

H. Christiaans
Koperwiekstraat 8
5451 XN Mill
tel. 0485-453439
06 50 82 13 63

Peelland

M.H.G. van Horik
Postel 45
5711 ET Someren
tel. 0493-496998

Baronie en Markiezaat

A.G. Boot
Korte Brugstraat 28
4871 XS Etten-Leur
tel. 076-5013270

Administratie

L.G.J. Huijbers
Dr. de la Courtstraat 71
5421 JG Gemert
tel. 0492-361855

Betalingen

Rabobank Gemert
rek.no.: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom
Girorekening van deze
bank: 839132

Voorwaarden

Abonnementsprijs 1997: collectief abonnement
f 13,25; Particulier abonnement f 18,25
Aanmaningskosten f 5,-
Abonnement dient bij vooruitbetaling te worden vol-
daan. Het wordt geacht te worden voortgezet, tenzij
opzegging voor 1 november geschiedt. Abonnementen
kunnen elk moment ingaan.
De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar
beste weten en in ieders belang te redigeren.

Sluitingsdatum inzenden kopij afl. 1 1999

19 januari 1999 (verschijnt maart 1999)

Medewerkers aan dit nummer

Medewerkers aan dit nummer (buiten de redactie):
R. van Berkom, J. Biemans, M. Bloemers, A. Boon, J. v.d.
Broek, Chr. Cuypers, Jac Dekkers, W. van Dijk, J. Ebben
(foto's), H. v.d. Eikhof, J. Geelen, A. de Groot (foto), A.M.
de Groot, Th. van Hattum, H. Heessels (foto's), H. v.d.
Heijden, W. Hoeks, Ko op 't Hof, J. Hornman, S. Huibers,
M. Hulsen, F. Jansen (foto's), W. Janssens, G. Kees, A.
Kempen (foto), J. Kerkhof (foto's), G. Konings, L. Konings,
R. Krens, P. Krijnen (foto's), J. Kuringen, C. van Loy, F.
Meeuws, J.F. Mulder, A. van Osch (foto's), E. Reker, J.
Schakenraad, A.J. Smits, T. den Teuling, A. v.d. Ven, A.
Verschuur, P. Verheijen, Th. Verhoofstad, C. v.d. Voort, T.
Vorstenbosch, F. Vriens, A.P. v.d. Wiel, A. van Zutphen.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd
en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting
De Gildetrom.

Vormgeving: P. Kemper. Druk: Drukkerij Vos, Gemert.

TER INLEIDING

Een tijdschrift is toch wel een 'mooi ding'! Niet alleen, omdat je er van
alles in kunt vinden; je kunt er ook van alles in kwijt.

Als schrijver, als correspondent, als (eind)redacteur stop je elke afle-
vering vol met de informatie die je vergaard of aangereikt hebt gekregen.
Over collega-gildebroeders en -zusters en hun activiteiten, je vrienden in
de eigen woonplaats, regio, provincie, buurland of zelfs - zoals in deze
aflevering - in een ver en tot voor kort tamelijk onbekend buitenland.
Informatie, verrijkt met illustraties en anekdotes, bedoeld om het onder-
linge contact levendig te houden en nieuwe contacten te leggen.

Als vormgever stop je er je creativiteit en discipline in. Niet alleen om te
zorgen, dat 'het er allemaal in kan', maar ook - en toch zeker de laatste
jaren - om te zorgen, dat de informatie er goed in uitkomt.

Als adverteerder - jazeke! - draag je ertoe bij om de financiële drempel
voor uitgever en abonnees zo laag mogelijk te houden. Natuurlijk heb je
als adverteerder zelf ook een boodschap uit te dragen, - liefst aan een zo
groot mogelijke doelgroep -, maar toch: de meeste advertenties vertonen
ook een beetje het karakter van lotsverbonden steun.

Als lezer kun je er vooral tijd in kwijt. Tijd, die je misschien helemaal niet
hebt! Tijd, die je ook had kunnen besteden aan werken, uitgaan, slapen,
een vereniging of stichting, je gezin, ouders of kinderen, burens, kennis-
sen. Tijd, die je in geld had kunnen omzetten of in (andere) 'dringende'
zaken.

Als administrateur kun je er helemaal veel tijd in kwijt, en zeker, als je
lezers er de tijd voor nemen, hun bijdragen nog even uit te stellen. Maar
ook zonder opzettelijke vertragsacties stop je er veel tijd in om het
contact met de lezers zuiver te houden. Adressen wijzigen nu eenmaal
geregeld.

Als drukker stop je er ook tijd in. Niet alleen 'machine-tijd', want een
tijdschrift is per definitie een klant waarmee een vast en goed contact
onderhouden moet worden.

Als bestuurder van de Stichting De Gildetrom stop je er tijd en moeite
in. In de vorm van beleid, begeleiding, praten, meedenken, helpen met
contacten en niet te vergeten: het in een en hetzelfde spoor houden van
het hele 'gezin' van hierboven opgesomde enthousiastelingen.

De lezer die het tot hier toe volgehouden heeft zal zich misschien afvra-
gen, waarom het alsnog gaat over wat er in het tijdschrift gestoken
wordt. Welnu, het is een soort inhoudsopgave van 45 jaar mensenwerk,
45 jaargangen van een Brabants tijdschrift van en voor Brabantse gilde-
broeders en hun aanhang. Honderden Brabantse mensen. Actief, nog
actief of helaas niet meer actief. Bedankt of niet bedankt, gelezen of niet
gelezen, op de voorgrond of als stille werker achter de coulissen, mis-
schien zelfs al weer een beetje vergeten door velen...

De investeringen zijn groot, maar gelukkig komen ze er ook weer uit. In
een veelvoud, zelfs, om niet te zeggen: meer dan drieduizendvoud. En de
lezers doet er zijn voordeel mee.

Ad Dams

Bij de voorplaat:

Een Kerstgroep, meer dan 130 jaar oud, gedoemd om te verdwijnen.
Het Sint Catharinagilde Eindhoven-Stad ontfermde zich erover en zorgt
er ieder jaar weer voor dat zij opgesteld wordt in de Stadskerk Sint
Catharina te Eindhoven.

Van de administratie

Behalve de gebruikelijke herinnering aan het feit, dat de
penningmeester van De Gildetrom graag op tijd de abon-
nementsgelden ontvangt, is er nu ook te berichten, dat de
Stichting De Gildetrom belastingplichtig geworden is. Zelfs
de fiscus hoort bij onze lezers!

Bisschop Hurkmans op Hoofdlieëndag 1998:

VERBINDING MET HET GELOOF LEVENDIG HOUDEN

Hoogtepunt van de hoofdlieëndag 1998 was de ontmoeting van de gilden met mgr. A. Hurkmans. Het thema van de bijeenkomst, geestelijke armoede, stelde hij al snel voor om te buigen in 'geestelijke rijkdom'. „Veel waarden en normen staan op de tocht. Waarden en normen die de gilden koesteren. Door kerkgang, gebed en catechese kunnen we de verbinding met het geloof levendig houden”.

door Kees van der Bruggen

„De bladzijde 'hoofdlieëndag 10 oktober in Den Bosch' moeten we maar snel omslaan”, zei een gildebroeder uit Knegsel in reactie op de jaarlijkse contactdag van de NBFS. Hij miste iets. Datzelfde gevoel had menig bezoeker die de auto op de parkeerplaats van de Brabantshallen al even na vieren snel opzocht. Wat er precies ontbrak is moeilijk samen te vatten. In ieder geval was er geen gezellige nazit, zoals die gebruikelijk is in het Provinciehuis. Dat was zeer spijtig voor het excellente volksmuziekgroepje 'Dê die en ik' uit Heeswijk, die vol overgave in een haast lege zaal bleven spelen. Het ontbrak dit jaar aan allure. Zo waren er weinig veelbelovende jonge gildebroeders en -zusters, werkte de geluidsinstallatie niet optimaal, vergat federatievoorzitter Van der Weijden gelegenheid te geven om te reageren op de rede van mgr. Hurkmans en liet de warme worst tijdens de koffietafel lang op zich wachten.

Vliegende start

In de Sint Jan werd 's-morgens een vliegende start gemaakt. Vooral door de

Schildknaapjes met prijzenzilver van het Sint Anthonius- en Sint Nikolaasgilde vormen de kop van de stoet aan de voet van de Sint Jan

'Brabants goedgemutst' trekken de hoofdlieën de kathedraal binnen voor de H.Mis

dorp van honderd huizen en een kapel”, zoals ze zichzelf afficheerden. Het leek wel of het hele dorp die ochtend in de kathedraal zat. Mede door de medewerking van dit gilde en de gemengde zangvereniging o.l.v. Sjaar Klaassens werd een zinvolle invulling gegeven aan het thema: Met de Heilige Geest op weg naar het jaar 2000. Bij de bereiding van de gaven bood de hoofdman aan de bisschop een mand met produkten in natura. „Wij zen ut gilde van Sint Teunis met ut verrêke”,

De jeugdkoningin uit Groeningen overhandigt bisschop Hurkmans de offergave

Federatievoorzitter Tom van der Weijden in jaarrede: „Mijn woorden zijn slechts in sporadische gevallen bindend”

inzet van het Sint Antonius- en Sint Nikolaasgilde uit Groeningen. „Een

sprak de hoofdman en de mand was dan ook goed gevuld met spullen die dat waar maakten.

Landjuweel 'nieuwe stijl'

Na de verplaatsing van de Bossche binnenstad naar de Brabanthallen memooreerde federatievoorzitter Tom van der Weijden in zijn jaarrede de belangrijkste zaken over de voorbije periode. Hij pleitte voor nog betere coördinatie van data voor gildefeesten. Zeer te spreken was hij over het eerste federatietoernooi standaardrijden in Goirle. Ook het twaalfde Europees Schutterstreffen in Krakau passeerde de revue. „Achteraf blijkt, dat we te somber gestemd waren over de organisatie. De stelling dat de mensheid het meest lijdt door het lijden dat gevreesd wordt, is door Krakau volledig bevestigd”, aldus Van der Weijden. Tot slot kondigde hij nieuwe federatierichtlijnen aan voor een landjuweel. De nadruk zal vooral liggen op de gilden als team en niet zozeer op het individuele lid. Tijdens het eerstvolgend landjuweel in Helmond in 2001 moet dit in praktijk worden gebracht.

Opmars naar 2000

Onverwachts maakte Commissaris van de Koningin Frank Houben zijn opwachting op de hoofdliedendag. Hij hoopt met de provincie en de gilden in het jaar 2000 een bijzondere manifestatie op touw te zetten en wil daar veel publiciteit rondom creëren. Hij denkt aan een grootse, uitgebreide massale opmars om het betreden van het tweede millennium luister bij te zetten.

Van armoede naar rijkdom

Hoogtepunt van de hoofdliedendag 1998 was ongetwijfeld het optreden van mgr. drs. A.L.M. Hurkmans. Hij sprak over het thema 'geestelijke armoede'. Al had hij enige moeite met de onderwerp keuze. 's Morgens in de Sint Jan zei hij al dat hij liever sprak over geestelijke rijkdom. „Over armoede zou de bisschop van Breda, mgr. Muskens, beter kunnen praten”. Het was in ieder geval zeer verheugend dat de 'nieuwe' bisschop van 's-Hertogenbosch al zo kort na zijn aantreden de gildevertegenwoordigers wilde ontmoeten.

In zijn toespraak ging de bisschop onder meer in op het jachtige dagelijkse leven. „De 24-uurseconomie doet ook niet direct goed aan morele waarden en dwingt ons in een gareel dat niet goed aanvoelt”. Kern van zijn betoog vormde het woord samen. Als mensen niet meer samen praten, samenwerken, samen spelen en ontspannen dan kan het nog zo goed gesteld zijn met de materiële welvaart maar dan ontstaat eenzaamheid. En als er eenzaamheid in onze samenleving binnendringt dan ontstaat geestelijke armoede.

Hurkmans ziet ook een tweedeling ont-

Gast spreker mgr. Hurkmans:

„Het persoonlijk gebed is een medicijn tegen geestelijke armoede”

staan. Mensen die het te druk hebben en mensen die niets doen. „Geestelijke rijkdom kunnen we opdoen in het geloof. Geloof heeft ook te maken met relaties die verbroken zijn en om die weer te herstellen”. Als medicijn tegen geestelijke armoede adviseerde hij: kerkgang, gebed en catechese. „Wij zullen dan groeien tot geestelijke rijkdom. Zonder die drie

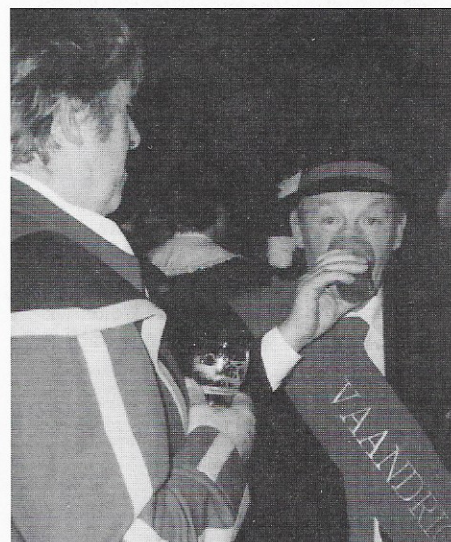
elementen droogt de verbinding met het geloof langzaam op. Ook al beweert men halstarrig nog geloof in het eigen geloof te hebben”.

De bisschop sprak in begrijpelijke taal. Het was dan ook muistil in de grote Boschzaal. Na afloop reageerde J.W. Donders, kringgildepriester van het Land van Cuijk, als volgt: „In tegenstelling tot zijn voorganger haalt hij het Heilig Evangelie er niet bij. Hij citeert niet uit teksten van het tweede Vaticaans concilie, terwijl hij hetzelfde bedoelt. Nu begrijpt iedereen zijn boodschap”.

Gildetroubadour Henk Habraken kon na de speech van Hurkmans op zijn bekende wijze vrijmoedig parafraseren op het betoog. Hij had het onder meer over de armoede van geestelijken in plaats van geestelijke armoede. Hurkmans lachte uitbundig. Een bewijs dat het (gilde-)hart bij hem op de goede plaats zit. Habraken bracht ook het lied 'Bij de guld' uit 1997 in de herhaling. Wat zeer op prijs werd gesteld, gezien het meezingen uit volle borst. Misschien wordt deze song wel hét federatielied... ■

Gildetroubadour Henk Habraken

Na afloop is het goed toeven in de Carrouselbar

Een bomvolle Boschzaal in de Brabanthallen weet de badinerende optredens van de gildetroubadour te waarderen

Europees Schutterstreffen Krakau 1998

BRABANT SPREEKT EIGEN WOORDJE IN POLEN

Marsz Brabancki! Marsz Brabancki! Bravo! Bravo! Tientallen keren klinkt dit zondagmiddag 30 augustus door de speakers op het gigantische feestterrein Blonia in de oude Poolse koningsstad Krakau. Keer op keer volgt een oorverdovend applaus. Het Europees Schutterstreffen 1998 zit erop. Geen Europakoning uit Noord-Brabant, maar wél een feest met een duidelijk rood-wit geblokt randje.

door Kees van der Bruggen

Met ruim vijfhonderd personen zijn vijftientwintig gilden uit Noord-Brabant naar Polen afgereisd. Meestal vergezeld van hun partner en soms met kinderen. Een dikke duizend Brabanders die de schuttersgilden een warm hart toedragen, waren in het laatste weekend van augustus in Krakau. Zij kwamen voor het 12e Europees Schutterstreffen.

Kroon op schuttersfeest

Vooraf konden de Brabanders bij de Poolse organisatie weinig of niets naar hun hand zetten. Toen ze er eenmaal waren, in vol ornaat en met de beste tamboers en vendeliers, spraken zij hun eigen woordje. Op eigen, bescheiden, doch indrukwekkende wijze. De Brabantse opmars sprak boekdelen. De Polen wisten tevoren niet goed wat hun te wachten stond.

Door doortastend optreden van onder andere Martin Horst, Maarten Hoefs, Jos Biemans, Jo van den Biggelaar, coördinator namens de federatie Hennie Hoppenbrouwers en tientallen andere Brabantse gildebroeders en -zusters, werd met de massale opmars de kroon op het grootse internationale schuttersfeest geplaatst. De lokale tv kon er die middag en avond geen genoeg van krijgen en een dag later barstten de krantenkoppen haast uit hun voegen: Bravo marsz Brabancki!

Zelfde doel voor ogen

Voor het allemaal zover was, hebben de Brabanders er veel voor over gehad. Er is gespaard om de reis te bekostigen, er is veel vergaderd, er zijn vakantiedagen opgenomen en het duurde lang voordat vanuit Polen zekerheid kwam of de organisatie alles wel op orde had. Eenmaal op de plaats van bestemming, al dan niet met lange wachttijden voor de bus aan de Duits-Poolse grens, of een hert dat de voorruit van een bus eruit sprong, bleek ook niet alles te kloppen met de afspraken. Het hotel was er wel of niet, of het viel (zwaar) tegen. Echter, zonder tegenzin zijn de gildemensen aan het officiële programma begonnen. Iedereen was kennelijk met hetzelfde doel voor ogen naar Polen gekomen: schutters uit andere landen ontmoeten en er samen gezellige dagen van te maken.

Miscommunicatie

De grootste onzekerheid bestond zaterdag rondom het inschrijven voor het koningschieten. De lokatie waar en het tijdstip waarop ingeschreven kon worden veranderden steeds als een jojo. Terwijl de herinneringsmedailles voor de koningen ook gewoon in de losse verkoop zaten. Later, zondag, bleek dat de beloofde plaquettes voor de deelnemende groepen aan de optocht en opmars helemaal niet voorhanden wa-

ren. Onduidelijkheid was er ook rondom de badge die voor DM 10,00 aangeschaft moesten worden. Aanvankelijk dacht men dat de Polen er een slaatje uit wilden slaan. Maar zaterdagavond werd bij de (winderige, deels open) feesttenten driftig gecontroleerd. De badge was ook bedoeld voor drie dagen gratis openbaar vervoer en eveneens gratis toegang tot alle musea in de stad. Veel Krakau-gangers weten dat nu nog niet... Het was dan ook het schuttersfeest van de miscommunicatie. Maar bovenal toch wel gezellig. Er zijn veel contacten hernieuwd, aangeknoopt en verdiept. De urenlange optocht zal menigeen nog lang heugen. Al was het alleen maar de grote plensbui waaronder vooral de Brabanders, die als laatsten in de stoet liepen, te lijden hadden.

Koningstitel gemist

Eén van de hoogtepunten was natuurlijk het Europees koningschieten op zaterdag. Om de titel streden 133 koningen. In de finaleronde zaten acht Nederlanders, waaronder Kees Zeegers van het Heilig-Sacramentsgilde uit Hulsel. Hem overkwam in Krakau hetzelfde wat al in Genk (B) en Haaksbergen (NL) was gebeurd.

„De derde man die na mij schoot, pakte de vogel”, aldus Zeegers. Die derde man was de nieuwe Europakoning 1998 Wilhelm Lienen uit Nettelal in Duitsland. Pech ook voor Ivan Mattijssen (23) van het (blauwe) gilde St. Gangulphus-St. Laurentius uit Huissen. Hij was na de Duitser Lienen aan de beurt. In de voorronde had hij meer succes. Hij schoot de vleugels van de vogel af en dat leverde hem twee flessen wodka op. De nieuwe koning werd in de (voor deze gelegenheid te kleine) Domkerk op de Wawel plechtig geïnstalleerd.

Geld voor weeshuis

Aan het Europees Schutterstreffen was dit keer voor het eerst een nieuwe activiteit verbonden. Om de sociale betrokkenheid van gilden en schutterijen te onderstrepen wordt voortaan aan een sociaal project in het gastland geld gegeven.

De marsz Brabancki op het grote feestterrein Blonia maakt enorme indruk

Op regionaal niveau wordt dit geld ingezameld. Vanuit de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS) werd tweeduizend gulden bijgedragen. Gezamenlijk werd zodoende een totaalbedrag van ruim vijfenvijftigduizend gulden bij elkaar gebracht. Dit is gegeven aan een weeshuis voor gehandicapten in Radwanowice.

Tot over twee jaar

Het 13e Europees Schutterstreffen wordt van 25 tot en met 27 augustus 2000 in het Noordduitse Garrel (Südoldenburg) gehouden. Dat het er daar organisatorisch beter aan toe zal gaan, lieten onze oostburen al in Krakau zien. Na het jaar 2000 vindt het internationale gildefeest om de drie jaar plaats. ■

Deelnemers aan de grote parade door de oude koningsstad trekken langs de karakteristieke Mariabasiliek

Vóór de eretribune, in de stromende regen, geeft Jos Biemans uit Erp een staaltje acrobatisch vendelen weg

Europakoning Wilhelm Lienen krijgt na de installatiemis in de Domkerk op de Wawel spontaan een vendelhulde door Erp en Vorstenbosch

In hotels en café's wordt door schutters uit Wintelre, Huisseling, Haaksbergen en Nistelrode de verbroedering tot in de kleine uurtjes voortgezet

Europakoning Wilhelm Lienen (onder het bord) neemt met andere hoge gasten het defilé af

Aan de inwendige mens wordt op tijd gedacht, zoals door deze broeders uit Bergeijk

Midden op straat zingt het Barbaragilde Dinther het Brabantse lied 'Were di'

Na de massale opmars is het inpakken en wegwezen; er wacht nog een busreis van duizenden kilometers

Poolse verbroedering in de praktijk

POSITIEF ONTHAAL IN POZNAN EN KRAKAU

Internationale verbroedering tussen gilden. Hoe pakt dat in de praktijk uit? De Gildetrom vraagt het Hans van der Heijden van het gilde van het Heilig Sacrament uit Bergeijk. Aan het grote Europees Schutterstreffen 1998 in Krakau verbonden zij een ontmoeting op lokaal niveau. Hier zijn relaas.

Het contact met het Poolse schuttersgilde van Puszczykowo/ Mosina, nabij Poznan, met het gilde van het Heilig Sacrament uit Bergeijk is tot stand gekomen via een brief van Marianne Verhagen in een levensmiddelenpakket dat zij

"BRIEFJE IN HULPPAKKET LEGT BASIS VOOR ONTMOETING"

eind jaren '80 gestuurd heeft naar aanleiding van de actie 'Bergeijk helpt Polen'. Marianne is de echtgenote van gildebroeder Peter Verhagen. Dit pakket is terecht gekomen bij Elsbieta Tonder, de rechterhand van dr.inz. Janusz Napierata, de burgemeester van Puszczykowo. Dit heeft geleid tot diverse bezoeken aan Polen en omgekeerd aan en van de families Tonder, Janusz Napierata, bestuurders en bewoners van het plaatsje.

Nieuw leven in Pools gilde

Puszczykowo ligt ongeveer achttien kilo-

meter ten zuiden van de stad Poznan en is gelegen aan de oever van de rivier Warta en aan de rand van het Nationaal Park Wielkopolski. Het plaatsje telt circa 8700 inwoners. Het heeft vele kleine en middelgrote bedrijven, maar geen boerderijen. De naam Puszczykowo is afgeleid van het Poolse woord voor uil 'Puszczyk', vandaar dat de uil in het gemeentewapen staat.

Na de communistische periode, eind jaren tachtig, heeft de heer Tadeusza Jakubiaka uit het nabijgelegen plaatsje Mosina, het schuttersleven opnieuw leven ingeblazen. Het schuttersgilde bestaat uit inwoners van zowel Mosina als Puszczykowo en draagt nu de naam van de inmiddels overleden oprichter Tadeusza Jakubiaka. Het gilde heeft vijftientwintig leden, waaronder de vrouw van de oprichter. Jaarlijks wordt er een nieuwe koning geschoten.

Grandioze ontvangst

Het gilde van het Heilig Sacrament uit

Bergeijk heeft de reis naar Puszczykowo en het gildetreffen in Krakau zelf georganiseerd. De gildebroeders Hans van der Heijden en Peter Verhagen hebben de zesdaagse reis uitgewerkt en samengesteld. Door de reeds eerder gelegde contacten was het mogelijk een ontmoeting te organiseren met het plaatselijke gilde. De ontvangst was grandioos.

Nadat het Sacramentsgilde acte de présence had gegeven met onder meer een vendelgroet, volgden over en weer enige toespraken met behulp van een tolk. Na afloop hiervan werd aangeschoven aan een tafel waar ons gilde werd getraceerd op traditionele erwten- en koolsoep, alsmede wildzwijn. Dit liet iedereen zich goed smaken.

Hierna werd geschoten op een vijftig meterbaan waarbij het Bergeijks gilde zich van de beste kant liet zien. Alle beschikbare prijzen wist het gilde in de wacht te slepen, waaronder de 'Burge-meester van Puszczykowo Cup'. Frans Donkers, de gildekoning, wist zich te manifesteren als beste schutter.

"KOOLSOEP EN WILDZWIJN LATEN ZICH GOED SMAKEN"

Brabants tintje

Hoofdman Janus Willems bedankte vervolgens de heer Napierata en het plaatselijk gilde voor de overweldigende ontvangst. Zijn vriendelijke woorden liet hij vergezeld gaan van enkele presentjes, zoals een foto van het Bergeijkse gilde en een foto namens de gemeente Bergeijk. Ook werden alle aanwezigen getraceerd op brandewijn en brood met zult. Snel was duidelijk dat er op deze kennisma-

Vendeliers van het gilde van het Heilig Sacrament maken zich op voor een vendelgroet ruim 2500 km van huis

king een vervolg moet komen. De reis naar Polen was nu al voor een groot gedeelte geslaagd. Het uiteindelijke doel was natuurlijk deelnemen aan het twaalfde Europees Schutterstreffen in Krakau.

Voor het vinden van een goede accommodatie aldaar hebben de organisatoren van de reis gebruik mogen maken van de contacten van de heer Napierata. Hij heeft op loopafstand van de oude binnenstad een hotel kunnen reserveren. Het hotel behoort tot een opleidingsinstituut voor ambtenaren uit de streek. Ook een gids was gereserveerd.

Naast een bezoek aan de oude binnenstad en Auschwitz was het hoogtepunt voor het Bergeijkse gilde het deelnemen aan de grote optocht en de Brabantse opmars.

Voor de koning van het gilde, Frans Donkers, was er helaas geen plaats weggelegd om deel te kunnen aan de finale van het Europees koningschieten.

Gezamenlijke verbroederingmaaltijd met wildzwijn en Pools bier

Uitwisselen van geschenken tussen de gilden uit Puszczykowko en Bergeijk

adressen voor foto's, enz. uitgewisseld. Toen volgde de uitnodiging voor de avond. Stanislaw kwam Huibers en zijn vrouw bij het hotel met de auto ophalen. „Na een plezierige avond bij ontzettend gastvrije mensen, kreeg ik bij het afscheid een zilveren medaille.

„ZILVEREN MEDAILLE ALS CADEAU VAN DE KONING”

Eigenlijk durfde ik die niet aan te nemen. Ik had hem al extra op tafel laten liggen. Maar bij de deur kreeg ik een plastic tas in mijn handen geduwd met naast de medaille ook een videoband van de inhuldiging van Stanislaw Dyrda als koning en acht flessen Pools bier”, aldus Sjaar Huibers. Hij besluit met een: „Stanislaw, Danuta, Danuta, dziekuje!” ■

Thuis bij de koning van Krakau

Een andere reactie komt van Sjaar Huibers van het Sint-Antoniusgilde uit Well. Hij en zijn vrouw waren zondagavond 30 augustus onverwachts te gast bij de koning van Krakau, Stanislaw Dyrda en zijn vrouw Dunata. De beide koningen hadden elkaar voor het eerst getroffen onder de schutsboom bij het koningschieten. Na wat aarzelingen over en weer begonnen zij ieder voorzichtig in het Engels te converseren. Beide zaten niet in de finale, maar de contacten waren gelegd.

Na de grote optocht, waarover Sjaar enthousiast vertelt: „Wat een belevenis om zoveel mensen te horen klappen, fluiten, juichen en te zien zwaaien. Op sommige plaatsen stonden de mensen tien rijen dik. Als koningspaar hadden wij lamme armen van het zwaaien”, ontmoette hij de koning van Krakau opnieuw in de feesttent. Er werden

Koning Sjaar Huibers (r) uit Well met de koning van Krakau, Stanislaw Dyrda

INGEZONDEN

Wie waren onze gildebroeders?

Hiermee wil ik reageren op het artikel van Kees van der Bruggen in de laatste Gildetrom (1998 afl. 3). In dat artikel verwoordt hij de ideeën en plannen van Tony Vaessen, voorzitter van de SAT-commissie.

Ik haal even een stukje aan dat onder het hoofd 'Wie waren onze Gildebroeders?' voorkomt:

„Het is namelijk mateloos interessant om te weten wie onze voorvader-gildebroeders nu precies zijn geweest. Waren dat louter notabelen? Was dat allemaal familie van elkaar? Of waren het kleine middenstanders? Louter elite in 17e en 18e eeuw? Echt weten doen we het niet. Onderzoek hiernaar is nooit gedaan”.

Om met het laatste te beginnen. Er is wel degelijk onderzoek op de aangehaalde aspecten gepleegd. Wel is waar voor één gilde, maar wel behoorlijk diep.

Het is gebeurd bij het achterhalen van de 350 jaar geschiedenis en dat is vastgelegd in mijn boek dat bij het jubileum van ons gilde in 1995 is uitgekomen (Het Gilde St. Jan & Leenderstrijp, 350 jaar historie en gebruiken).

Mijn doelstelling was om te achterhalen wat onze voorouder-gildebroeders deden en wat ze overkwam aan lief en leed. Precies wat u hierboven formuleert. Op die aspecten is voor ons gilde heel wat meer inzicht ontstaan. Een inzicht dat pas is verkregen na jarenlange arbeid in publieke archieven, bibliotheken en eigen gildedocumenten.

Ja inderdaad bestond ons gilde de eerste tijd, tot circa 1780, uit notabelen (valkeniers en teuten). Daarna kregen de boeren de overhand. De notabelen financierden nog net de aankoop van akkers zodat de boeren die konden exploiteren om de gildeuitgaven te bekostigen (pag.3a3, 3c2 en 6c1 van bovengenoemd boek). Van de 50 koningen die we tot 1993 kennen is voor elk een levensbeschrijving samengesteld, soms summier, soms uitgebreid (pag.5b1 t/m 46).

Dit geeft een zeer goed beeld van de gildebroeder door de eeuwen heen. Soms zijn er aardige anekdotes achterhaald die de beeldvorming nog versterken. Er waren inderdaad families die generaties lang gildebroeders en koningen voortbrachten. Dit is verbeeld in uitgebreide stambomen van die families. Familie Verhoeven spant wat dat betreft de kroon: In verloop van 200 jaar brachten ze 5 koningen voort (pag.5b38 en 39).

Ik ga niet beweren dat onze bevindingen kenmerkend zijn voor het Brabantse gildewezen. Maar ik durf te stellen dat er een eerste aanzet is met het beantwoorden van de vraag die de SAT-commissie stelt.

Hopenlijk wrijft u me niet aan met dit schrijven propaganda te maken voor mijn boek (dat inderdaad nog verkrijgbaar is). Bedoeling was om een bijdrage aan het SAT-project te leveren en mogelijk een discussie hierover in de Gildetrom op gang te brengen.

Het probleem om op dit punt verder te komen is, dat er een behoorlijke hoeveelheid vorsingstalent en zeer, zeer veel tijd beschikbaar moet zijn. Te denken valt om op Universiteiten te zoeken naar kandidaten die dit onderwerp voor een afstudeeropdracht of promotieonderzoek willen kiezen.

Maar als we denken aan de vele amateurs die prachtige resultaten boeken bij het uitpluizen van hun familieverleden dan moet het ook mogelijk zijn soortgelijke figuren onder de gildebroeders te vinden die zich willen werpen op het gildeverleden. ■

**Max Farjon, gildebroeder
van St-Jan Baptista te Leenderstrijp**

HET EUROPEES KONINGSCHIETEN IN KRAKOW

Genieten en efkes bijbuurten

Een tiendaagse reis naar Polen/Tsjechië werd me begin 1997 aangeboden. Niet door een officieel reisbureau maar door gildebroeder Albert Roxs van het Sint Jorisgilde Stratum. Hij is met name de touroperator van dit gilde.

In het begin liep ik niet warm voor deze trip. Ik besef dat ik niet zo'n vakantieman ben. Ik ben verknocht aan het Brabantse land en in mijn vrije tijd geniet ik van Eindhoven, de stad waar ik geboren en getogen ben.

Toch heb ik deze uitdaging aanvaard. Ik had hiervoor twee redenen.

Ik ga graag met het gilde weg.

Mijn laatste vakantie met als eindbestemming het Oostblok-land Polen was in het jaar 1988. Ik had tijdens deze reis een cultuurschock opgelopen. Ik ben benieuwd hoe de leefsituatie momenteel is in Polen na het vallen van de ijzeren gordijn in 1989.

De start

De reis begint op 23 augustus 1998 vanuit het gildehuis van Sint-Jorisgilde Stratum. Zo'n 80 personen ontmoeten elkaar op een zeer vroege ochtend. Twee touringcarbussen vertrekken om klokslag 6.00 uur met daarin leden van het Sint Catharinagilde Strijp en uiteraard het Sint Jorisgilde Stratum. Het is geen toeval dat deze twee gilden verenigd zijn in een bus. Reeds jaren onderhouden wij vriendschapsbanden met elkaar. Deze mensen zijn aan elkaar gewaagd! De tweede bus is gevuld met vrienden van de Airborne divisie. De divisie die Eindhoven in september 1944 bevrijdde van de onderdrukkers.

De stemming in de bus is opperbest. Er wordt gesproken, gelachen, gegeten en uiteraard gedronken. Het oponthoud aan de Tsjechische grens is te verwaarlozen. Een slimme gildebroeder heeft enkele videobanden aan boord gesmokkeld zodat wij tegen het einde van de middag worden getraakteerd met enkele films. De huidige bussen zijn van alle gemakken voorzien! Mijn eerste indruk die ik verkrijg van Tsjechië is dat het zo'n verzorgd land is. Het is niet zo'n Oostblokland die ik 10 jaar geleden heb gezien.

Na vele omwegen in de stad Praag belanden wij uiteindelijk in ons hotel. Wij worden al snel doorgestuurd naar onze kamers die eenvoudig van inrichting zijn. Het hotel maakt een zelfde indruk. Waarschijnlijk gebouwd tijdens het communistisch tijdperk, massaal en sfeerloos. Na de maaltijd genieten wij nog van een drankje. Niet lang; rond middernacht vielen mijn oogjes spontaan dicht. Samen met mijn gildemaatje Bert Bekx begeven wij ons naar onze hotelkamer. De kop is ervan af.

Praha, de stad van Anton Pieck

Na een goed nachtrust en goed ontbijt worden wij in het centrum van Praag gedropt. Al snel valt de complete groep uiteen. Begrijpelijk. Het is moeilijk om met 80 personen op stap te gaan. Ieder geeft de voorkeur aan een eigen groep. Ook ik maak mijn keuze. Slenterend lopen wij door 'het Gouden straatje'. Mijn mond staat open van verbazing. Schilderachtig, zo mooi! Ik heb het gevoel dat Anton Pieck hier zijn inspiraties heeft opgedaan.

Onverwachts belanden wij op een plein dat volledig is ingericht ter nagedachtenis van de Praagse Lente. In 1968 vielen de Warschaupact-landen Praag binnen. Na 30 jaar werd dit feit herdacht. Van onderdrukking is echter nu geen sprake. Op deze augustusdag bruist de stad van alle activiteiten.

'het Gouden straatje', schilderachtig, zo mooi! Je heb het gevoel dat Anton Pieck hier zijn inspiraties heeft opgedaan

Iedereen geniet van het zonnetje. Het land wordt steeds Westers. Overal klinkt Westerse muziek en geen enkel gebouw is gespaard gebleven van graffiti. Ik ervaar het volk als een rustig en ingetogen volk. Ik geniet de gehele dag van de uitzonderlijke mooie bouwstijlen waarbij mijn speciale voorkeur uitgaat naar de Jugendstil.

Onze buschauffeur Jan trakteert ons die avond met een lichtjesroute door de stad. De ervaringen van andere medereisgenoten worden uitgewisseld. Het is een gekakel van jewelste. Na aankomst in het hotel ontmoeten wij andere gilden uit onze eigen kring. Gesprekken volgen over en weer. Na het vullen van de laatste glazen besluit ik dat het bed het beste alternatief is.

Reizen en slapen

Voor het kraaien van de eerste haan verlaten wij ons Megahotel. Voor velen een opluchting. Op het gebied van de brandveiligheid schort er namelijk veel.

De bus leidt ons via vele wegen naar Krakow, de eindbestemming. Ik besluit plaats te nemen naast Jan de chauffeur. Ik probeer de omgevingsindrukken te verwerken. Kan mij voorstellen dat dit land op niet al te lange termijn toetreedt tot de Europese Unie. De steden zijn echter wel bezaaid met blokkendozen. Reusachtige flats daterend uit het voormalige Oostbloktijdperk. Afschuwelijk! Na uren van turen, vallen mijn ogen dicht. De chauffeur wekt me met zijn claxon. Ik schiet wakker en probeer mijn ogen open te houden. Tevergeefs; na vier claxongeluiden besluit ik alsnog mijn eigen stekkie op te zoeken. Op dat moment besef je dat chauffeur zijn een verantwoordelijk beroep is. Een klein foutje, en de gevolgen zijn tamptzalig.

Bij de grensovergang Tsjechië/Polen verlopen de afwikkelingen moeizaam. Bureaucratie viert hier nog hoogtij. Na ruim 45 minuten krijgen wij toch groen licht. De reis kan voortgezet worden. Wij zijn in Polen het land dat ik ruim 10 jaar geleden heb bezocht. Er is echter veel veranderd. De Fiatjes zijn ingeruild voor BMW, Opel, Ford etc. Liep ik 10 jaar geleden uren lang in een miljoenenstad zoekend naar afgewerkte motorolie, nu is alles te verkrijgen. De welvaart is ook hier toegenomen. Toch zijn de wegen en infrastructuur gebrekkig. Blijkbaar duurt het toch nog jaren voordat dit verholpen is.

Tegen 19.00 uur belanden wij in Krokow. Het centrum is omgeven door veel groen. Aan parken ontbreekt het niet. Een oude omgebouwde kazerne buiten het centrum is voor ons gereserveerd. Ik merk uit de reacties dat het niet voldoet aan de verwachtingen van diverse reisgenoten. Op de voorgrond prijkt slechts één ster (*). De mensen zijn duidelijk ontevreden over het geboden comfort. Op dat vlak is het nog

steeds Polen van enkele jaren geleden. Ik heb hier niet zoveel moeite mee, kan mij goed aanpassen aan veranderingen. Toch gaan er velen mopperend naar bed.

Kijken en vergelijken

Een goed ontbijt en een stralende dag doen wonderen. De slechte mineurstemming van de avond ervoor is weggeëbd. Een overvol programma staat gepland. Een bezoek wordt gebracht naar de Zwarte Madonna in een bedevaartsplaats waarvan ik de naam niet kan schrijven, laat staan kan uitspreken. Bij aankomst bezoeken wij een Basiliek, de plaats waar tienduizenden pelgrims zijn toegestroomd. Op een immens groot grasveld wordt een H.Mis opgedragen waarbij velen dit knielend bijwonen. Velen sluiten zich aan bij de diverse processies. Ook is het dringen geblazen voor de biechtstoel. Wij Nederlanders mengen ons tussen de Poolse bevolking. Er blijft echter wel een groot verschil. Zij komen als pelgrim, wij als toerist! De middag wordt besteed aan het bezoeken van de binnenstad. Het kijken van etalages. In vergelijking met vroeger is er alles te koop. Alle westerse producten liggen op de schappen. Op de ruiten prijken emblemen van visa-card, eurocard mastercard.

Het is echter wel moeilijk om contacten te leggen met de Poolse bevolking. Niemand beheerst de Duitse of Engelse taal. Met handen en voeten trachten wij ons verstaanbaar te maken. Onze contacten beperken zich uitsluitend tot het bestellen van eten en drank. De Poolse keuken is eenvoudig maar goed. Wat opvalt is dat het eten direct na de bestelling wordt geserveerd. Wachtijden bestaan hier niet.

Tegen het einde van de middag wordt een bezoek gebracht aan de binnenstad van Krakow. De gebouwen zijn gebouwd in de periode van Renaissance. Alles oogt vriendelijk en ontspannen. De groep valt wederom uiteen en velen gaan als een goed toerist shoppen. Na een bezoek aan het hotel besluiten wij echter de avond door te brengen in het centrum. Het hotel biedt geen ontspanningsgelegenheden.

Dag van bezinning

Op de vijfde dag van onze vakantie staat een bezoek aan het voormalige vernietigingskamp Auschwitz gepland. Niet iedereen besluit om deel te nemen aan dit bezoek. Begrijpelijk! Tijdens mijn vorig bezoek aan dit 'museum' was ik volledig onder de indruk van wat hier meer dan 55 jaar geleden is gebeurd. In de bus wordt uitsluitend gesproken over de gevolgen van deze afschuwelijke oorlog. Auschwitz is onderdeel van het totale complex waaronder Monowitz en Birkenau. Bij aankomst werden wij ontvangen door een Duitstalige gids. Vol rust begeleidde hij ons door deze voormalige kazerne. Vol ontzag volgden wij de route des doods.

De stemming was drukkend, met name op het moment dat wij langs foto's lopen van slachtoffers. Uit gegevens blijkt dat zij na aankomst slechts enkele maanden te leven hadden. Dit alles maakt indruk op ons!

Het bezoek aan Birkenau deed de groep ook aanspreken. Zoveel hectare vernietigingskamp. Je voelt en ruikt nog steeds de dood. Opmerkelijk is dat zelfs vogels dit aanvoelen. Er heerst een ijzige stilte. In de omtrek is geen vogel te zien! De dag wordt beheerst door deze impressies.

Privacy

Een stalende zon maakt ons wakker op de zesde dag. Als een vervent krantenlezer begin ik nu zo langzamerhand mijn ochtendkrantje te missen.

Daarnaast begin ik tevens een stukje privacy te missen. Het is niet mogelijk om enkele uren voor jezelf te reserveren.

Op de weg naar de zoutmijnen treffen wij andere Brabantse gilden aan. Er worden leuke contacten gelegd. Iedereen kent

wel een gildebroeder van een ander gilde. Het valt me wel op dat de Nederlanders meer kabaal produceren dan welk ander groep. Dit ligt misschien toch in onze Nederlandse gewoonte! Indrukwekkend zijn de zoutmijnen. In de loop der eeuwen is er een enorme gangenstelsel gevormd. Prachtig is de ondergrondse kerk waar regelmatig missen worden verzorgd.

Dit is tevens de dag waarop de officiële opening van het Europese koningschieten zou plaatsvinden. Om 17.00 uur worden de nodige toespraken verricht. De feesttent is enkele kilometers buiten het centrum geplaatst. Twee immense tenten. Gedurende de avond wordt de stemming voornamelijk bepaald door onze Duitse schuttersverenigingen. Door hun muziek en gezang bepalen zij de sfeer. De Brabantse gilden stelen de show met het (acrobatisch) vendelen. Het belangrijkste van dit internationale gebeuren is elkander ontmoeten; 'efkes bijbuurten'. Dit wordt volop gedaan. Tegen de nacht wordt het feest beëindigd. De volgende ochtend zal het koningschieten plaatsvinden.

De nieuwe Europese Koning

Wie wordt er voor twee jaar Europees koning? Die vraag stelt bijna iedereen. Wordt het nu eindelijk een Nederlander of zijn het wederom de Duitsers die met deze eer gaan strijken? Voordat het koningschieten van start gaat bezoeken wij een kazerne waarbij belangstellenden vlakbaan kunnen schieten. Wij Brabanders zijn vlakbaanschieten niet gewend. Wij zijn oplegging van het wapen gewend. De resultaten zijn daarom ook bedroevend.

Terugkomend op het feestterrein heeft het Poolse leger vier schutsbomen met kogelvangers geplaatst.

Het eerste openingsschot valt om 13.00 uur. Ruim 280 koningen doen een poging tot het behalen van deze titel. Uiteindelijk belanden er 27 koningen waarvan er acht uit Nederland in de finale. Na het 92e schot is de koning bekend. De heer Markx (familie van 'de Markx?') uit Duitsland mag zich voor twee jaar Europees koning noemen. De feestavond en de inhuldiging kunnen beginnen. Onder genot van een drankje verbroederen de vijf Europese landen zich. Zonder wanklank verlaat de laatste gast (ik!) om 3.00 uur in de ochtend de feesttent.

Van volle pleinen en lege straten

De zondag staat volledig in het teken van de optocht door de straten van Krakow. Het is mistig weer op moment dat de opstelling van de groepen plaats vind. Duizenden broeders zijn aanwezig op deze dag.

Opmerkelijk is het groot aantal veiligheidsmensen die op de been zijn. Honderden 'veiligheidsbeambten' zijn ingezet om ons te beschermen, tegen ...?. Tijdens mijn verblijf in Polen heb ik me nog nooit zo onveilig gevoeld als op deze dag. De veiligheidsdienst van president Clinton is er niets bij! Ik heb meer schrik van deze mensen dan van de toeschouwers. Wij kunnen constateren dat er een wildgroei is van particuliere beveiligingsbedrijven. Dan maar niet spreken over personen die bij de firma's werkzaam zijn.

De afmars verloopt moeizaam. Er is een vertraging van ruim 1 uur. Buiten verwachting staan er veel mensen langs de route. Tienduizenden mensen genieten op het marktplein van dit festijn. De Brabantse gilden met hun bonte kleuren trekken veel bekijks. Er wordt volop gefotografeerd en geapplaudisseerd. Een heerlijk gevoel is dit! Je hebt het gevoel dat uitsluitend jij in de belangstelling staat. Je weet uiteraard dat dit niet het geval is. Deze warme belangstelling missen wij wel eens in Brabant! Misschien is ons optreden in ons eigen Brabant te gewoon geworden?

Nadat wij het marktplein hebben verlaten worden wij getrakteerd op een wolkbreuk. In lege straten proberen wij onze

Buiten verwachting staan er veel mensen langs de route, tienduizenden mensen genieten op het marktplein van dit festijn

route voort te zetten. Geheel doordrenkt bereiken wij de feesttent. Alles wordt te drogen gelegd.

Het officiële gebeuren wordt om 17.00 uur voor gesloten verklaard. Moe en voldaan vallen de meesten na het avondeten in bed neer. Het verlangen naar huis wordt steeds groter. In het hotel horen wij op de achtergrond het vuurwerk. Ik ben nog te moe om er naar te kijken.

De terugreis

De spullen worden ingeladen in de bussen. Er dienen zo'n 1600 km afgelegd te worden eer wij wederom thuis zijn. Afscheid wordt genomen van het hotel. De reis gaat via de plaats Katowice, een verarmde mijnwerkersplaats. Verborgen armoede bestaat nog steeds in Polen! De wegen zijn zeer slecht. Polen kent nauwelijks snelwegen. Met behulp van de Europese Unie zijn er enkele wegen in aanleg. Ik constateer dat Polen zich tevens opmaakt voor de winter. Op de wegen zie je tientallen vrachtwagens met kolen. Kolen, de nationale brandstof. Van aardgas is hier nog geen sprake. Opmerkelijk is het aantal bill-boarden langs te wegen. Het lijkt wel of elke Pool een eigen zaakje is gestart. Overal wordt reclame gemaakt. In Nederland zou dit gezien worden als horizonvervuiling.

Het passeren van de Duitse grens gaat vlot. Tegen de avond arriveren wij in ons laatste hotel in Oost Duitsland.

Een hotel met alle luxe (5 sterren) die sommigen de laatste weken hebben ontbeerd. De mensen zijn overduidelijk tevreden. Achteraf gezien een goede tactische zet van het reisbureau! De reis kan niet meer stuk!

Thuis

De reis naar huis wordt de volgende dag voortgezet. Wij begeven ons tijdens ons vertrek nog steeds in Oost-Duitsland. In de afgelopen 10 jaar is hier veel veranderd. Miljarden en miljarden zijn geïnvesteerd om dit gedeelte van Duitsland op hetzelfde niveau te brengen als de rest van het land. Dit is reeds te zien aan de diverse verbeterde infrastructuur.

Na de Nederlandse grens te hebben gepasseerd vloeien de bedankwoordjes uit de diverse monden. Chauffeur Jan is tevens tevreden. Hij heeft een klapper gemaakt met zijn drankomzet. Hoe kan het ook anders; het gilde is aan boord!

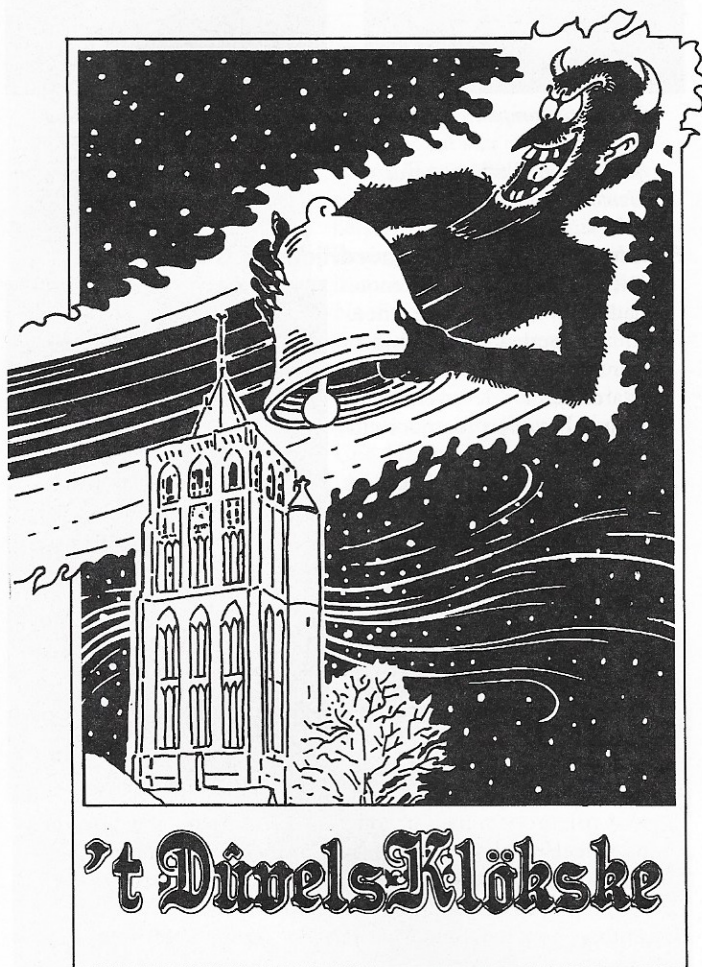
Na een tocht van 10 uur bereiken wij de stadsgrenzen van Eindhoven. De twee Eindhovense gilden hebben zich goed vermaakt. Voor herhaling vatbaar is de algemene opvatting! De koffers worden uitgeladen en daarbij is de reis beëindigd. De groep valt na tien dagen uiteen.

Henri van Hout

KERSTVERHAAL

Heel af en toe wordt onderstaand vers nog voorgedragen op de teeravond van het Sint Anthoniusgilde Sambeek. Meestal door Eerste Deken Cor van Os (lid sinds 17 januari 1935) die nog over een uitstekend geheugen beschikt en nog graag zijn lagere-school gedichten wil memoreren.

De Zambèksche duvelsklok

't Is bute zò duuster, zò bibb'rig, zò kâald,
de snêwstôrm bloast woest dör de bome;
En grötvåd - wá wördt ie toch griezic en âald
zit stil ân de vuurhèerd te drome.

Strak kiekt ie ien 't vuur mit zien gliensterig oog
noa 't masthòlt dè kneppert beej 't smeule,
Noa 't dâanse der vlemkes die, kring'lend umhoog,
de roetzwarte kètel umspeule.

Dan kiekt ie noa 't junkske, det stil op un stoaf
nôst grötvåd, 't vuur zit te porre,
mit stekskes en noalde en uutgedreugd loof
heur: 't water göt prutt'lend ân 't snorre.

D'r was 's te Zambèk 'nnen brave pestoor,
die heujde zien schöpkas vol iever.
Die bouwde 'n moj kerske mit tóre en koor,
en prikte, hoe dukker, hoe liever!

En hoog ien dn tóre dor hong ie 'n klok,
die klèpte óvver wei hin en akker;
As 's mèrges de kóoster ân 't hennepzeel trok,
heel Zambèk, ja, riep ze dan wakker.

Mar iets toch - mó'k zègge - was nie ien d'n hoak,
d'n brave pestoor hâj vergète
zien klökske te zèg'ne; 'n pienlike zoak
die 'm zwoar óp 't hart hêt gezète.

't Was Kerstnâacht, toe 't woonder geval is geschied
gênne Nòrdewiend float um 't hântje;
de sterkes die lachte zò hoog en zò wied:
't Was Kerstnâach t en hel scheen 't möntje.

Mar heur, dor óp èens, ien 't hart van de nâacht,
begint 't vervoarluk te wèèje;
De stórmwiend huult woest en mit roazende kracht,
en wild göt 't hântje ân 't drèèje.

Och, hoe de pestoor uut ziene slumer verschrók,
och, hoe ie zien hart vuulde ontstèlle!
Nog gekker, dor göt ien dn tóre de klok
ân 't luije en 't klèppe en 't belle!!

Pestoor loert dör 't vèenster....hoe bonst 'm 't hart
Een roaj is, wá zien dor zien oge?
'nnen duvel, as 't roet van de kètel zò zwart,
kumt hoog um d'n tóre gevloge.

Twee oge as vuur kieke glurend ien 't rôônd,
ziene start löt ie kronk'le en krölle,
'n oak'lich geschries klinkt zò hêls uut ziene môônd,
as of heel de hêl gong ân 't brulle.

Dan kruupt ie dör 't galmgat en griept ien zienen bek,
't klökske en vliegt 'r mit hinne;
Heej draagt 't langs de akkers hin óp ziene nek
en toe is ie spoorloos verdwene.

Doar laag ien 't Zambèkse vèeld 'n moeras
dor wónde toe roeke en rave, -
De Lins hiet 't nów en begroeid is 't mit gras,
doar hêt ie 't klökske begrave.

En iedere Kerstnâacht, óp slag van twel'f uur,
al roaze ók stórmige buje,
toch kumt dor d'n duvel, mit oge van vuur,
't Zambèkse klökske wêr luije.

't Is bute zò duuster, zò bibbrig zò kâald,
de snêwstôrm bloast woest dör de bome;
en grötvåd - wá wördt ie toch griezic en âald
zit stil ân d'n hèerd wêr te drome.

IS JOUW MEE-LEZER
NOG GEEN ABONNEE?

DE
GILDETROM

HET BLAD VOOR JONG EN OUD!

Interfederatief nieuws

Gildencongres 1999 oud Hertogdom Brabant

Onder auspiciën van - om beurten - de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, de Hoge Gildenraad der Kempen en de Hoge Gildenraad van Brabant, wordt om de twee jaar een gildencongres gehouden voor de gildeleden die aangesloten zijn bij de bovengenoemde federaties. Voor 1999 zal de Hoge Gildenraad der Kempen dit congres organiseren, dat gehouden wordt op zaterdag 17 april te Tongerlo in het sportcomplex SPORTA. Helaas bedraagt de capaciteit van de lokaliteiten maar 300 deelnemers. Hierdoor komt het gebruikelijke lichtvoetige parallelprogramma voor begeleiders te vervallen.

De organisatie is tijdens een onlangs te Meer gehouden vergadering opgestart. Het congresprogramma is opgesplitst in drie delen:

- 'De gilden in het geheel van de volkscultuur', met als Vlaamse spreker H. van Noppen (deskundige volkscultuur).
- 'Hoe oude gildenwaarden modern beleven', met als spreker Pater Karel de Wilde, geestelijk leidsman van het Belgisch Overlegorgaan van Historische Schuttersgilden.
- 'Informatie en vorming in het gilde', met als spreker de heer Ad de Ponti, Unithoofd Communicatie van Scouting Nederland. De heer De Ponti was in 1997 op de hoofdliedendag een eminent spreker.

De organisatie streeft ernaar de inschrijvingsformulieren dit jaar nog aan de gilden in de drie federaties te zenden.

Federatietoernooi gewerschieten te Borkel en Schaft

De kampioenschappen in het traditioneel Brabants gewerschieten op de wipboom werden op 30 augustus gehouden op het schietterrein van het Sint Sebastiaangilde Borkel. Het was voor het eerst dat op het toernooi geschoten werd op ricochetkogelvangers. Daar de vervaardiger van deze kogelvangers, Bert Jansen, lid is van dit gilde, stonden er naast de bestaande vaste schuttsbomen ook voor deze gelegenheid tijdelijke kogelvangers die gemonteerd waren op een hoogwerker. De opkomst was met zo'n zeventien gilden en ruim 150 schutters goed te noemen.

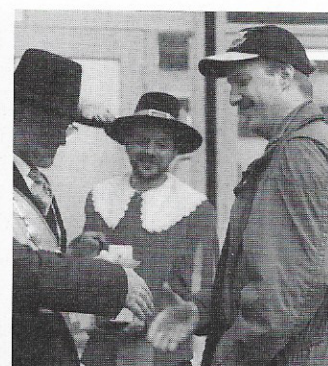
Het korps van het Sint Petrus Bandengilde Schaft, samengesteld uit de gildebroeders J. Aarts, B. Ampting, J. Sieben en F. Sprengers, werd NBFS-kampioen 1998. Het persoonlijk federatie-kampioenschap opgelegd schieten was voor M. van de Loo van het Sint Joris en Sint Catharinagilde Gemonde. Eric Huijbers van het Sint Jorisgilde Vlokhoven Woensel werd persoonlijk kampioen op de vrije hand. De zilveren kampioenskransen en de bijbehorende draagspeldjes werden uitgereikt door de voorzitter van de Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland, Johan Oomen. Jammer dat de winnaars niet in gildetenue waren.

Het korps van het Sint-Petrus Bandengilde Schaft, J. Aarts, B. Ampting, J. Sieben en F. Sprengers, NBFS-kampioen 1998

*Federatie-kampioenschap
M. van de Loo van het Sint
Joris en Sint Catharinagilde
Gemonde*

*Eric Huijbers van het Sint
Jorisgilde Vlokhoven Woensel
werd persoonlijk kampioen op
de vrije hand*

Federatietoernooi standaardrijden te Goirle

Dit eerste federatieve toernooi had de weergoden niet mee. In aanhoudende regenbuien werden door de veertien standaardruiters de verplichte figuren op het toernooiveld gereden.

De juryleden, die beschutting hadden gevonden in auto's, hadden het er maar moeilijk mee en hadden de ruitenwipers continu aanstaan. Door het soppende veld waren de toch al weinige toeschouwers afgedropen naar een kleine schuiltent en toen deze onderliep, zelfs naar de grote feesttent. Manmoedig werkten de ruiters in eenzaamheid hun wedstrijdprogramma af, om na beëindiging schielijk beschutting te zoeken. De eerste prijs werd behaald door J. Antonis van het Sint Martinusgilde Luijksgestel met 161 punten.

Tweede werd M. Winters van het Sint Jansgilde Soerendonk. Het derde zilverchild was voor H. van Dijk van het Sint-Matthiasgilde Oploo. Met een aanmelding van vijf ruiters uit het Kwartier van Oirschot, drie uit Kring Peelland, drie uit Kring Kempenland, twee uit Kring Land van Cuijk en een uit Kring Maasland - het totale standaardruitersbestand bedraagt zo'n zestig ruiters - was de deelnamebelangstelling bemoedigend. Dit rechtvaardigt een continuïteit van dit toernooi. Hopelijk dat de belangstelling van zowel ruiters als publiek volgend jaar veel groter is.

*Eerste prijs voor J. Antonis
van het Sint-Martinusgilde
Luijksgestel*

Federatietoernooi trommen-vendelen-bazuinblazen

Het bestuur van Kring Baronie-Markiezaat had aan de Vijfhuizenweg te Etten-Leur een mooi met groen omzoomde en doorregen lokatie ingericht als wedstrijdterrein. Het weer was prachtig en de opkomst van 101 tamboers-blazers was goed te noemen. (Als vergelijk: in 1997 te Deurne 111 tamboers; in 1996 te Hulsel 97 tamboers; in 1995 te Elshout 114 tamboers; in 1994 te Eindhoven 99 tamboers; in 1993 te Oploo 92 tamboers; in 1991 voor het eerst te Stiphout 98 tamboers. Over de vendeliers is nog geen opgave van deelname-aantallen ontvangen, maar ook hier was de belangstelling, op het oog gezien, heel goed.

De overleden kringvoorzitter Nico de Jaeger heeft er goed aan gedaan dit toernooi in zijn kring te laten doorgaan. De organisatie door het kringbestuur en de commissies is uitstekend geweest; een postuum eerbetoon aan Nico. ■

NIEUWS UIT DE KRINGEN

Kwartier van Oirschot

Ad Hesselmans nieuwe koning H. Sacrament Hulsel

Ad Hesselmans

Op 12 september 1998 wist Ad Hesselmans het laatste stukje van de keiharde vogel van de boom af te schieten. Het was een lange wedstrijd met maar liefst 432 schoten. Hij mag het koningszilver de komende drie jaar om zijn schouders dragen. Na de gebruikelijke felicitaties werden vier kringonderscheidingen en een kring oorkonde door voorzitter Schreuder uitgereikt aan An Roest-Laureys, Cor Hermans-Maas, Cor An-

sems-Michelbrink voor hun 40-jarig lidmaatschap en Miet van der Heyden-Roest voor haar 50-jarig lidmaatschap. De oorkonde ging naar keizer Theo Ansems. Hij was 25 jaar bestuurslid en zette een streep achter zijn carrière als secretaris en penningmeester van het gilde.

Jubilarissen in vol ornaat

Nieuwe koning bij O.L. Vrouwe Broederschap Oirschot

Vier maal koning in successie

Op zondag 16 augustus 1998 heeft het gilde Broederschap van Onser Lieve Vrouwe koning geschoten. Op gildeterrein 'de Wip' werd de boom gevrijd door de kerkelijke, wereldlijke en gilde-overheid. De spannende strijd tussen de vijf koningskandidaten kon beginnen. De vogel bleek taai genoeg te zijn om de schutters even bezig te houden. Bij het 106e schot bezweek deze en de laatste stukken vielen naar beneden. De gelukkige schutter was Louis Schellekens, die daarmee voor de vierde keer koning schoot. Eerder deed hij dat in 1955, 1956 en 1992. Na het gebruikelijke protocol werd er erewijn ingeschonken en nagepraat in het gildehuis.

Koningschieten in Oostelbeers

Met Oostelbeers kermis, op maandag 29 juni 1998, was het weer het vijfjaarlijkse koningschieten. Na het uithalen van de hoofdmans nam het gilde wegens de grote afstand de huifkar

Het 'hoog' van de guld

en de bus om koning Jan uit te halen. Standaardrijder Cees Deenen kreeg uit handen van hoofdmans Ries Verhagen een prachtig zilveren draagschild. Ondanks de vele donkere wolken bleef het droog bij de oude toren. Na twee en een half uur schieten was het Wim Aarts die het laatste stukje van de houten vogel afschoot. De nieuwe koning werd niet naar huis gebracht, omdat hij buiten Oostelbeers woont, maar trakteerde het gilde in het gildehuis. Om negen uur bracht de harmonie een serenade aan de koning, zijn familie en gasten.

Tamboer en gildebroeder gehuldigd

Gust van Haaren en Jan van Gestel zijn 40 jaar trouw aan het gilde van Sint Catharina in Moergestel. De hoofdmans van dit gilde maakte van de gelegenheid gebruik de jeugd aan te sporen om lid van het gilde te worden. De jubilarissen ontvingen een tinnen bord met inscriptie.

Gust van Haaren (l) en Jan van Gestel (r) met kringeer gehuldigd

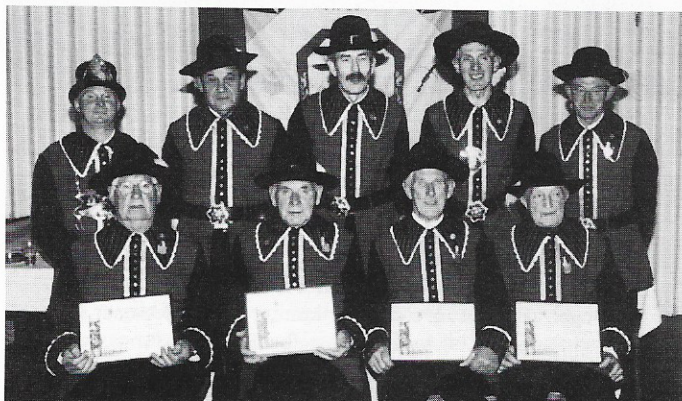

Massale huldiging in Oostelbeers

Tijdens de jaarvergadering van het 70 leden tellende gilde Sint Joris Oostelbeers werden op 5 oktober 1998 in aanwezigheid van 60 gildebroeders en vier leden van het kringbestuur negen gildebroeders gehuldigd. Vorig jaar was Cees van Ham wegens zijn 50 jarig lidmaatschap in de bloemetjes gezet met de zilveren penning van de kring. Volgens hoofdmans Ries Verhagen is het een unieke gebeurtenis dat in een jaar tijd vier jubilarissen zijn, die elk 50 jaar gildebroeder zijn. Het jongste lid van deze vier is Cees van Veghel. Hij werd op 22-jarige leeftijd lid van het gilde. Vele jaar zat hij in het gildebestuur en samen met Piet van Ham heeft hij zich ingezet voor de gildefeesten in 1983 en 1991. Tweede in de rij is Harrie Deenen, die vanaf zijn 23e lid is. Harrie is een liefhebber van nieuwe haring en demonstreert dit graag op gildefeesten. Piet Deenen is vanaf zijn 25e lid. Piet is lange tijd standaardrijder geweest, een functie die nu door zijn zoon is overgenomen. Het standaardrijden is al meer dan 100 jaar in handen van de familie Deenen. De oudste van het viertal is een andere Harrie Deenen, die 'pas' op zijn 29e lid werd van het gilde. Om bij deze huldiging aanwezig te zijn mocht Harrie het ziekenhuis tijdelijk verlaten. Samen met zijn zonen Peter en Wil en twee andere familieleden vierde hij ook het feit dat

deze familie twee honderd jaar lid is van het Sint Jorisdigilde in Oostelbeers. Vanwege dit jubileum schonk de familie Deenen aan het digilde een zogenaamde 'ga stok' met daarop in zilver de beeltenis van Sint Joris en de D van Deenen. Deze gouden jubilarissen kregen ieder een oorkonde uit handen van kringvoorzitter Schreuder. A. Verhagen kreeg een zilveren kringonderscheiding vanwege zijn 40-jarig lidmaatschap. P. van Rooy, P. v.d. Velden, W. Deenen en P. Deenen kregen een zilveren speld met de beeltenis van Sint Joris. Zij waren 25 jaar lid.

340 jaar gildebroeder

Gilde St.-Joris Goirle overhandigt geld aan Stichting SLO

De Kring Het Kwartier van Oirschot is de enige kring in Brabant die een liefdadigheidsfestijn kent waarvan de opbrengst ten goede komt aan een of meerdere liefdadigheidsinstellingen. Kringvoorzitter H. Schreuder loofde het St.-Jorisdigilde uit Goirle met het besluit om bij de organisatie van hun gildedag te kiezen voor een liefdadigheidsfestijn omdat de dienstbaarheid voor de misdeelde medemens hoog in het vaandel geschreven staat van de Brabantse gilden. Hij sprak deze lovende woorden op 16 oktober toen het Gilde van Sint Joris in hun gildehuis bijeen was om de opbrengst van het gildefeest van 22 en 23 augustus in Goirle te overhandigen aan de Stichting SLO, een cheque van 12.000 gulden. Het geld zal door de stichting worden bestemd voor twee projecten in India. Een frappant detail hierbij is, aldus voorzitter M. v.d. Velden van de stichting SLO in zijn dankwoord, dat het geld met name bedoeld is voor waterprojecten en het bevoeien van velden, terwijl het digilde juist extra kosten heeft moeten maken om het gildeterrein droog en begaanbaar te maken vanwege de overvloedige regenval.

Het resultaat van een gildefeest voor een goed doel

Kringdag groot succes

Het Gilde Sint Lambertus uit Vessem werd in 1398 opgericht en vierde in 1998 zijn 600e verjaardag. In overleg met het kringbestuur werd ter gelegenheid hiervan besloten de jaarlijkse kringdag in Vessem te houden. Onder tropische weersomstandigheden werd van vrijdag 19 tot en met 21 juni

1998 dit jubileum gevierd. Zowel de receptie als het bier- en wijnfeest op vrijdag, de zeskamp en het voerbalspel op zaterdag als tijdens de kringgildedag op zondag mocht het organiserende digilde een groot aantal belangstellenden ontvangen. Naast alle kringgilden waren nog 21 gastgilden, waaronder het schuttersgilde uit Hirschberg uit Duitsland, aanwezig. Tijdens deze kringdag bezochten ruim 1500 gildebroeders en zusters Vessem. Tijdens de optocht hadden de inwoners van Vessem water langs de route geplaatst, waarvan de deelnemers gretig gebruik maakten. De sfeer en sportiviteit leden niet onder de enorme hitte. Velen zetten de verbroedering voort in de schaduw of in de feesttent. Tegen middernacht, toen de laatste gildebroeders huiswaarts keerden maakte een fikse onweersbui een einde aan deze onvergetelijke gildedag. Door de inzet van 90 gildebroeders en hun partners en nog eens een kleine 100 vrijwilligers werd het gildefeest een groot succes. Een deel van de opbrengst werd geschonken aan het onderzoek naar de ziekte multiple sclerose.

De organisatie van het feest gebeurde in samenspraak met de MSVN Brabant Zuidoost en de landelijke organisatie MSVN Den Haag en de Stichting Vrienden MS Research.

Op 28 oktober werden de festiviteiten definitief afgesloten in het gildehuis. Aan de heer M. Parker Brady, bestuurslid van de Stichting MS Research werd een cheque uitgereikt ter waarde van f 6000,00.

Gilde Sint Mauritius vierde feest

Voor het digilde Sint Mauritius uit Goirle was de teerdag op 28 september 1998 een bijzondere dag. Er werden drie jubilea gevierd. Twee gildezusters waren 25 jaar lid, terwijl de hoofdman, Jos van Laarhoven, na 25 jaar zijn functie neerlegde.

Zilveren gildezusters en ere-hoofdman

Na de Eucharistieviering en een stevig ontbijt werden de jubilarissen gehuldigd door waarnemend hoofdman Jan Mes. De dames ontvingen een zilveren broche en Jos van Laarhoven werd benoemd tot ere-hoofdman en wapenmeester. Hij ontving een zilveren sikkels als teken van deze waardigheid. Gememoreerd werden de bijzondere evenementen, die tijdens zijn ambtsperiode hebben plaatsgevonden. Naast enkele gildecongressen werd ook de grote ontmoeting van 86 gilden met het oude Groot Hertogdom Brabant in 1989 genoemd, waarbij 80 buitenlandse ambassadeurs aanwezig waren. De inrichting van een nieuw schietterrein stond onder zijn leiding en het hele constructiewerk werd door hem verzorgd, zodat op 21 september 1997 de plechtige opening kon plaatsvinden. Nauwelijks twee jaar was hij lid van Sint Mauritius toen hij werd geroepen tot het ambt van hoofdman. Al snel liet hij blijken dat dames ook volledig lid kunnen zijn van een digilde. Het Gilde Sint Mauritius kon op zijn teerdag een nieuwe gildeheer begroeten in de persoon van pastoor Paul Jansen.

Koningschieten in Tilburg

Op 30 augustus 1998 trok het Sint Joris Digilde, vergezeld van twee andere Tilburgse gilden, naar de Heikese kerk om de

Dekens hangen zilver om

vogel te doen neerdalen. Tot drie keer toe moest de schutsboom worden neergehaald om de vogel wat losser te zetten, omdat deze door de aanhoudende regen wat erg vast op de paal had genesteld. Na ongeveer anderhalf uur zwoegen haalde Toon de Brouwer met een welgemikt schot de vogel naar beneden. Na het gebruikelijke protocol, waaronder de handwassing, werd de nieuwe koning voorgesteld aan de geestelijke en wereldlijke overheid. Koningin Jo de Brouwer-van Hoof ontving hierna haar mede-gildezusters op een voortreffelijke wijze.

Spaarbankboekje voor vondeling

Op 4 oktober werd in Boxtel het traditionele herfstfeestijn gehouden. Ook het plaatselijke gilde Sint Barbara en Sint Joris had een bijdrage aan dit Boxtelse evenement. Geheel overeenkomstig de traditie en de overlevering ontfermt het gilde zich ook nog in 1998 om in nood verkerende medemens. Met die achterliggende gedachte bood hoofdman Jan Habraken aan burgemeester Jan van Homelen een spaarbankboekje aan. Dit boekje met een inleg van f 500,00 is een cadeau bestemd voor Peter van Breukelen, het jongetje dat op 15 september in Boxtel als vondeling is gevonden. De naam van de vondeling verwijst naar de beschermheilige van de gemeente Boxtel (Petrus), de voornaam van de student die het kind vond (Bart), de patroondag waarop het kind in de burgerlijke stand werd ingeschreven (Franciscus). De achternaam duidt op de vindplaats van Peter, de wijk Breukelen. Het bedrag moet een aanzet geven om de knul op weg te helpen naar zijn volwassenheid.

Bert Liebrechts 40 jaar gildebroeder

Door kring onderscheiden

gilde altijd een beroep doen. De jubilaris ontving de kringonderscheiding. Een muzikale huldiging van de Vessemse fanfare maakte de huldiging compleet.

50-jarig jubileum Jan van der Schoot

Het Sint Sebastiaansgilde uit Oirschot vierde 26 juli jl. het feit dat Jan van der Schoot 50 jaar lid was van het gilde. In deze lange periode heeft hij zich een actief gildebroeder getoond. Hij was o.a. 4 jaar hoofdmansdeken en bijna 25 jaar een nauwgezet rentmeester. Door zijn grote staat van dienst was Jan reeds eerder benoemd tot ere-lid en ere-rentmeester van het Sint Sebastiaansgilde. Nadat het gilde met de jubilaris de

plechtige gildemis bij te wonen. Nadat het gilde drie keer rond de 2/8 meter hoge boom had getrokken en hoofdman F. Claassen de versierde koningsvogel op deze boom had geplaatst en er schoten waren gelost door vertegenwoordigers van de geestelijke- en wereldlijke-overheid kon de strijd om het koningschap beginnen. Een tiental gildebroeders werkten zich uit de naad om de zware voetbogen te spannen en de

heilige mis had bijgewoond, werden bij terugkeer in het gildehuis lovende woorden gesproken door burgemeester Speetjens en hoofdman Toon van Overdijk. Aan de feesteling werd door het gilde een speciale herinneringsspel aan geboden. Tijdens het koningsschieten op 29 september jl. werd door Kringvoorzitter Schreuder een oorkonde uitgereikt aan Jan van der Schoot waarin waardering en respect werden betuigd aan de jubilaris.

Gildebroeder 107 jaar

Op 17 augustus was er groot feest op verzorgingscentrum 'de Vestakker' in Middelbeers. De oudste gildebroeder van Nederland deed er weer een jaartje bij. Janus Pasmans werd 107 jaar. Het feest werd in besloten kring gevierd.

Op 20 januari 1998 was Janus Pasmans al een mensenleven gildebroeder van Sint Sebastiaan Westelbeers.

In zijn bijna 80-jarige loopbaan was hij vele jaren standaardrijder. Ondanks zijn hoge leeftijd kan Janus nog veel herinneringen ophalen over de guld.

Janus Pasmans en Cees Evers een grote gildehistorie

Nieuw beeld van Sint Lambertus

Gildebroeder Piet de Rooij schonk juist voor aanvang van het jubileumjaar van het Sint Lambertusgilde uit Vessem een zilveren beeld van Sint Lambertus, dat op een dekenstok was geplaatst. Kort voor het afscheid van hoofdman Piet van Aaken kon hij het beeldje in ontvangst nemen. Op de voet van het beeldje heeft Piet de Rooij, voormalig bierbrouwer, op cryptische wijze laten uitbeelden dat het beeldje door hem is geschonken bij gelegenheid van het 600-jarig bestaan van het gilde. Het bestuur van het Vessemse gilde heeft Piet de Rooij als beschermheer benoemd. Deken Wim Ansems zal het beeldje tijdens optochten dragen.

St. Lambertus op dekenstok

Nieuwe koning

Op 29 september jl. werd Willy Kuypers de nieuwe koning van het Sint Sebastiaansgilde uit Oirschot. Willy wist de spannende strijd in zijn voordeel te beslechten en behaalde daarmee voor de tweede maal de koningstitel van het gilde. De eerste keer werd Willy koning in 1982. Daarnaast had Willy Kuypers, gildebroeder sinds 1977, als actieve schutter van hoog niveau reeds een keur aan andere titels en prijzen behaald. Regerend koning Jos de Croon lukte het niet om voor de derde maal op rij koning te schieten. Een kamp met regerend keizer Cees van Rijen, onderwerp van menig gildesprek, werd aldus geen realiteit.

Kempenland

Gilde Sint Catharina en Barbara Leende vierde Kermis-maandag

Maandag 17 augustus Kermismaandag is voor het Sint Catharina en Barbaragilde Leende een dag vol activiteiten. Begonnen wordt met een gildemis en hernieuwing van de

Eed van Trouw aan het geestelijk en wereldlijk gezag, gevolgd door een vendelhulde.

Ook de gemeente laat zich daarbij niet onbetuigd en trakteert op koffie en vla. Als speciale gasten was een delegatie van het Sint Sebastiaangilde uit Keerbergen (B) aanwezig waarmee het gilde goede contacten onderhoudt. Ook de bejaarden en zieken worden niet vergeten. Na de ontvangst door de gemeente wordt een vendelhulde en dansdemonstratie gebracht aan de bewoners van het Zorgcentrum Leenderhof die als dank een drankje en een koffiemaaltijd aanboden. Na de inwendige mens versterkt te hebben wacht het spannendste moment van de Kermismaandag:

Wie wordt de nieuwe koning voor de komende drie jaren? Na tachtig schoten was het Deken Frans Cardinaal die de vogel naar beneden haalde en 's avonds als nieuwe koning geïnstalleerd werd.

Wie is het geworden ?

*Kermisprinses
Riek Brekelmans*

Deze vraag wordt dikwijls gesteld aan de gildeleden van het Sint Jorisgilde uit Bladel na het jaarlijkse koningschieten. Ook na het Kermisprinsenschieten op de zaterdag voor Bladel kermis hoort men deze vraag vaak, op straat of op de kermis. Het leeft bij de bevolking. Dit jaar werd het Riek Brekelmans, echtgenote van gildebroeder Tiny Brekelmans, die bij het 52e schot het resterende deel van de vogel zo goed raakte dat dit naar beneden viel. Felicitaties, bloemen en een vendelhulde waren haar deel.

Een nieuw begin naar de keizerstitel?

Koning Paul Jansen

Op zaterdag 4 juli hield het gilde Sint Lucia uit Steensel haar teerdag en tevens dit jaar hun driejaarlijkse koningschieten. De gildebroeders en -zusters kwamen daarvoor bij de schutsboom op de Stevert bijeen. Nadat de burgemeester en de pastoor ieder met een welgemikt schot zich van hun taak gekweten hadden om de boom te vrijen was het de eer aan de afgaande koning Albert van Hooff om de strijd met de andere zeven deelnemende gildebroeders aan te gaan. Uiteindelijk

was het Paul Jansen die de laatste resten van de vogel bij het 66e schot neerhaalde. De functie van koning is voor Paul geen onbekende. Paul was al twee maal eerder koning en wel van 1986-1971 en van 1971 tot 1974. Helaas was in 1974 de keizerstitel niet voor hem weggelegd. Mogelijk neemt hij nu revanche?

Op hun teerdag werd ook gestreden voor het Dorus Jansen-wisselschild. Het was Jan van Keulen die de uiteindelijke winnaar werd en het schild voor een jaar mag dragen.

Vijf jubilarissen bij het Sint Lambertusgilde Meerveldhoven

Tijdens de teeravond van het Sint Lambertusgilde Meerveldhoven op zaterdag 19 september werden vijf gildeleden gehuldigd van wegen hun 25 jaar lidmaatschap.

Het waren de gildezusters Leny Verwimp en Truus Dams en de gildebroeders Cor Dams, Jan Willem Bazelmans en Johan Kouwenberg.

Alle jubilarissen werden gehuldigd met het zilveren schild van het Sint Lambertusgilde. De teeravond werd besloten met een koffietafel en een borreltje na.

De vijf zilveren jubilarissen

Paulus van den Berg weer koning Sint Martinusgilde Luyksgestel

Op 23 augustus vond bij het Sint Martinusgilde Luyksgestel het tweejaarlijkse koningschieten plaats. De vogel werd vrijgeschoten door twee voltreffers van burgemeester mevrouw Bakker-van Asten en gildekapelaan Pastoor Vermeulen. Het zou 135 schoten duren eer eerste deken Paulus van den Berg de restanten van de vogel in zijn geheel naar beneden haalde. Paulus was reeds koning van 1994 t/m 1996 maar moest toen zijn functie afstaan aan René

Koning Paulus van den Berg

Hoeks. Zijn koningstitel verdiende hij dit jaar tijdens het Europese Koningschieten in Krakow, echter verder dan het neerhalen van een vleugel kwam hij niet.

Den Ezel een oor aangenaaid

Met de bouw van de nieuwe Sint Catharinakerk in Eindhoven in 1860 onder architectuur van de Roermondse bouwmeester Cuypers werd het interieur van de kerk ook verrijkt met een nieuwe kerstgroep. Meer dan honderd jaar had de kerstgroep zijn taak vervuld toen na het Tweede Vaticaans Concilie een nieuwe beeldenstorm door de kerk raasde en al het oude door nieuw modern vervangen diende te worden. Zo ook de kerststal! Oké. Door de jaren was ze gehavend; maar om er straatkrijt voor de jeugd van te maken ging het Sint Catharinagilde Eindhoven-Stad te ver. Dankzij inspanningen van Karel Vermeeren ontfermde het gilde zich over de kerststal, liet ze op haar kosten restaureren en zorgt er ieder jaar voor dat de kerstgroep weer een waardige plaats in de Stadskerk Sint Cathrien krijgt. Afgelopen jaar bij het opbouwen van de stal zagen de gildebroeders het al. Vele beelden waren weer beschadigd. Vooral de engelen waren vleugellam. De os miste een stuk van zijn staart, de ezel zijn oor en een van de herders had last van zijn voeten. Desondanks hebben ze de kerststal opgebouwd en wel zodanig dat de beschadigingen niet opvielen. Bij het weer opbergen van de kerstgroep werden de beschadigde beelden apart gehouden en naar de werkruimte van de Archeologische Werkgroep Kempen- en Peelland gebracht. In overleg met de stadsarcheoloog Nico Arts van Eindhoven heeft gildebroeder Jacques Govers, als lid van deze werkgroep, kunnen regelen dat restaurateur Loek Wouda 'tussen de bedrijven door' de beelden zou opknappen. Wat zo eenvoudig leek; 'wat gips

hier en een lijke verf daar' is een hele klus geworden. Waaraan door Loek Wouda vele uren besteed zijn. Immers als vak-

Louk Wouda geeft de engelen nieuwe vleugels

De Ezel op de operatietafel

man wil je geen half werk leveren. Bij het uitharden van het gips krimpt dit in en daar dien je rekening mee te houden. En de kleuren? In de loop van de ruim 130 jaar dat de kerstgroep oud is, zijn ook de kleuren wat verweerd. Het uitzoeken van de juiste kleuren kostte veel tijd. Alle kleuren dienden door middel van proeven op gipsplaatjes bepaald te worden om zo de juiste kleuren te krijgen. Ook ondeskundige reparaties van vorige herstellingen werden meegenomen. Het resultaat mag er weer wezen.

De kerstgroep glanst weer als van ouds. De herder heeft geen last meer van zijn voeten. De os kan weer zwaaien met zijn staart, de ezel heeft weer twee oren en de engelen kunnen weer aan de hemel staan met een pracht stel vleugels om aan de wereld de blijde boodschap te verkondigen: „Heden is een Zaligmaker geboren Christus de Heer - Gloria in excelsis Deo”. Zalig Kerstfeest en een Voorspoedig en Gezegend 1999.

Postbode wordt koning

Op zondag 12 juli hield het Sint Catharinagilde Valkenswaard haar tweejaarlijkse koningschieten. Ondanks het regenachtige weer was de belangstelling bijzonder groot te noemen. Afvaardigingen van B&W en bevriende gilden uit Valkenswaard en directe omgeving meldden zich rond 13.00 uur op schietterrein De Schans. Bij het Sint Catharinagilde Valkenswaard geldt de regel dat iemand die driemaal achtereen of vijfmaal in totaal koning schiet keizer wordt. De 76-jarige Jan Smets, al vier maal koning geweest, kreeg deze dag voor de tweede keer in successie de gelegenheid zich tot keizer te schieten. Twee jaar geleden was hem dat niet gelukt, maar nu ging hij, naar eigen zeggen, opnieuw voor alles wat hij waard was. Na 98 schoten viel de beslissing om het koningschap echter uit in het voordeel van Martien Houben, 34 jaar oud en postbode in Bergeijk. Martien is sinds 1978 lid van het gilde en voor zover bekend de jongste koning uit de geschiedenis van het Sint Catharinagilde.

Koning Martien Houben met echtgenote Belinda en dochtertje Laura (Foto fotostudio Ad van Mierlo BV.)

Voor de derde maal koning maar geen keizer

Op Kermismaandag 10 augustus werd traditiegetrouw geschoten om het koningschap van het Sint Catharinagilde te Son en Breugel op het gildeterrein aan de Rietlaan.

Voorafgaand werd begonnen met een gildemis gevolgd door de hernieuwing van de Eed van Trouw aan het kerkelijk en wereldlijk gezag met als afsluiting een vendeldemonstratie. Om 13.00 uur werd afgemarcheerd naar de schutsboom waar de eerste schoten gelost werden door pastor P. Bakermans en wethouder M. Dekker, gevolgd door de regerende koning Martien Bekkers, die zich een jaar eerder bij het 75e schot tot koning geschoten had. Zo snel zou het dit jaar niet gaan. In de verzengende hitte van de namiddag werd doorgeschoten en pas om 19.30 uur met het 497e schot besliste Martinus van Dinter wie koning zou worden. En daarmee behaalde hij voor de derde maal de koningstitel. Hij was ook koning in 1976 en 1978 en is al 51 jaar lid van het Sint Catharinagilde.

M. van Dinter voor de derde maal koning

Ook het laatste draadje van de vogel moet er af

Op 4 oktober was het na drie jaar weer zover; het Sint Jorisgilde Gestel en Blaarthem ging weer koningschieten. De dag begon om met een koningsmis in de Sint Lambertuskerk aan de Hoogstraat te Eindhoven. Pastor van der Blom had zich duidelijk verdiept in de betekenis van het koningschieten hetgeen bleek uit zijn preek Aangenaam verrast was iedereen door de opulstering van de viering door het Veldhovens Mannenkoor. Na de koffie trok het gilde door het centrum van Gestel naar het schietterrein achter de Genniper watermolen. Bij de molen aangekomen voegde de eregast, burgemeester van Eindhoven dr. R. Welschen, zich samen met zijn vrouw bij het gilde en begonnen de ceremonies die voorafgaan aan het schieten. Het trekken rond de boom, het aanbieden van het koningschild door de afgaande koning Marcel van den Broek en het vrijen van de boom door de burgemeester. Nadat de erewijn gedronken was begon de wedstrijd. Toen er vijftien schoten gelost waren, leek de strijd beslecht door gildebroeder Henri Liebrechts. Regerend deken Eef Reker, gesteund door de schietcommissie maakte alle aanwezigen duidelijk, dat er nog één draadje van de vogel aan de boom hing. Iedereen, ook Henri, was het ermee eens en dus nam de volgende schutter zijn plaats in. „Schiet maar boven tegen de stang” was het advies van de vaandrigh en dat deed gildebroeder Manus van de Sande. Toen kwam het draadje ook naar beneden en Manus was de nieuwe koning.

Burgemeester Welschen, die zich evenals zijn vrouw al die tijd met eenieder op gezellige wijze onderhouden had, hing de nieuwe koning zijn vest om.

Na de ceremonies als handen wassen, schoenen poetsen etc. legde de koning de eed af en mocht over het vaandel lopend zijn driejarige regeerperiode beginnen. Opnieuw werd het glas met erewijn geheven en werd er op koning Manus van de Sande getoast. Het gilde vertrok daarna weer naar een plek in het centrum van Gestel om samen het koningsmaal te nuttigen en zo een gedenkwaardige dag af te sluiten.

Burgemeester Welschen hangt de nieuwe koning het koningsvest om

Jan van den Berge, koning van het Sint Catharinagilde Tongelre

Jan van den Berge vierde op zondag 27 september zijn grootste gildetriomf door in een spannende strijd tegen 15 andere schutters het koningschap te verwerven. Er waren 11 schietronden nodig alvorens Jan met het 185e schot de vogel spetterend deed vallen. Na zijn indianeske vreugdekreten werd hij overweldigd door de vele aanwezigen die hem met klappen, stevige handdrukken en verpletterende schouderklappen kwamen feliciteren.

„Hij (de vogel) viel koninklijk mooi in twee stukken naar beneden”, aldus Jan, die met zijn treffer een wens in vervulling zag gaan. „Ik ben 38 jaar bij het gilde en een keer moet je koning zijn geweest”, zegt Jan, geboren in Stratum, van 1938 tot 1962 woonachtig in Tongelre en sindsdien in Geldrop.

Het koningschap van Jan was met nog meer bijzonderheden omgeven. Van april tot een paar uur voor het koningsschieten hebben de gildebroeders, met Jan mede in de frontlinie,

Nieuwe koning Jan van den Berge met zijn koningin Thea

gewerkt aan 7 nieuwe schutsbomen. Het was dan ook een speciaal moment toen hij zelf de koningsvogel hoog in de koningsschutsboom hees. „Diegene die hem omhoog hijst, schiet hem er ook van af”, zei hij nog met een voorspellende blik. En zijn 'goed' gevoel werd alleen maar beter toen hij als eerste de kop van de vogel er letterlijk en figuurlijk van af schoot. „En wie de kop er af schiet, schiet ook de staart.” En zie, de profetie ging in vervulling. Jan kreeg het koningsvest en de koningsscepter uitgereikt

onder het toezien van zijn 'pas' 92-jarige vader, zijn 'koningin', de drie kinderen en zeven kleinkinderen en natuurlijk zijn collega-gildebroeders en gildezusters. Met koning Jan op de troon kan het Sint Catharinagilde Tongelre met een gerust hart deze eeuw volmaken en het volgend millennium ingaan.

receptie af. Rond zes uur werd de koning en zijn familie naar het huis van zijn broer begeleid waar het feest met een vendelhuide van het eigen gilde werd afgesloten. Gerard Berkers (45) is in het dagelijks leven werkzaam als stucadoor, komt uit een echt familie-gilde en is bijna dertig jaar lid.

De nieuwe koning en echtgenote verlaten samen met de gildebroeders van beide gilden het schietterrein de Roovere

Nieuwe koning in Someren

Op kermismaandag 28 september vond op schietterrein Jorisveste het tweejaarlijkse koningsschieten plaats van gilde Sint Joris Someren. Om twee uur 'vrijde' burgemeester Vos de schietboom en begon voor de genodigden de strijd om de titel 'erekoning'. Pierre Prinsen wist de vogel na het 47e schot naar beneden te halen. Daarna was het de beurt aan de gildeleden. Harrie Vestjens (ook al koning van 1990-1992) wist zich na acht jaar opnieuw tot koning te kronen. Na het gebruikelijke ceremonieel vertrok het gezelschap naar het dorp waar de beide koningen 'aan den volke' werden getoond.

Koning Harrie Vestjens met rechts naast hem erekoning Pierre Prinsen

Peelland

Nieuwe koning

Rob van Seggelen biedt hoofdmans Henk Berkers het koningsschild aan.

Op kermismaandag 21 september is Gerard Berkers de nieuwe schutterskoning geworden van het gilde Sint Antonius Abt Lierop. Het koningsschieten vond plaats onder een stralende herfstzon en onder ruime publieke belangstelling. De vertegenwoordigers van de kerkelijke en wereldlijke overheid openden het koningsschieten. Pastoor van Dalen, loco-burgemeester Ton van Enckevort, wethouder Martien Kusters en kringvoorzitter Mies Sijbers kregen de eer. De uittrekkende koning Rob van Seggelen moest

met lede ogen toezien hoe Gerard Berkers (Gzn) bij het 102e schot het laatste gedeelte van de vogel naar beneden haalde. Nadat de installatie had plaatsgevonden volgde een rondgang door het dorp. In gildehuis café 't Jagershuis werd de nieuwe koning een receptie aangeboden. Een vendelhuide van het zuster-gilde Onze Lieve Vrouwe van de Zeven Weeën sloot de

Lambertusviering en jubilarissen

De gildebroeders van gilde Sint Lambertus Someren-Eind trokken op 17 september, de geboortedag van de patroonheilige, naar de gildekapel. Hier ging gildepastoor Somers voor in de eucharistieviering ter intentie van de overleden en huidige leden van het gilde. Hij schetste de verdiensten van het gilde en haar jubilarissen. „In onze gemeenschap niet meer weg te denken. Bij kerkelijke gebeurtenissen is het gilde altijd present.” Na de viering ging het richting gildehuis 'Jan van Tieskes' waar de jubilarissen werden gehuldigd. De broers Hein, Jan en Remy Lammers stonden in het middelpunt. Hein Lammers, zestig jaar lid en erelid, was dertien jaar lang hoofdmans. Jan Lammers, zestig jaar lid, kwam al op jonge leeftijd bij het gilde als tamboer.

De stuwende kracht als er gewerkt moet worden vooral bij de organisatie van gildedagen in het verleden. Remy Lammers, veertig jaar lid, is de huidige hoofdmans van het gilde en voorzitter van de schietcommissie. Daarnaast werden nog vier voormalige bestuursleden gehuldigd omdat ze een kwart eeuw lid zijn. Jan Vlemmix, Piet van Velthoven, Tiny van Leuken en Jan Geurtjens zijn alle vier al eens koning geweest. De jubilarissen kregen de gildespeld op de revers gespeld en ontvingen de oorkonden. Voor de dames was er het gebruikelijke bloemetje.

Een drukbezochte receptie volgde. Veel vertegenwoordigers van verenigingen uit de kring Peelland waren aanwezig. Kringvoorzitter Mies Sijbers memoreerde eveneens de ver-

De jubilarissen met v.l.n.r. Jan Vlemmix, Tiny van Leuken, Piet van Velthoven, Jan Geurtjens, Remy Lammers, Jan Lammers en Hein Lammers

diensten van de jubilarissen. Ook de dames achter de gildebroeders werden in het huldebetoon betrokken.

Jubilarissen in Beek en Donk

Dit voorjaar werden twee leden van het gilde Sint Leonardus Beek en Donk uitgebreid gehuldigd. Koning Adriaan Verschuren en zilverdrager Richard van der Heijden waren op zaterdag 23 mei veertig jaar gildebroeder. Eerstgenoemde is ruim twintig jaar actief geweest als tamboer. Vorig jaar werd hij voor de eerste keer koning. Richard van der Heijden is in die periode tweemaal tot koning gekroond (1975 en 1990). De jubileumdag werd geopend met een eucharistieviering in de Leonarduskerk onder leiding van gildeheer Theo van Rossum. Een drukbezochte receptie en een gezellig feest met familieleden en gildebroeders sloten de feestdag af.

Opening nieuwe ontmoetingsruimte

„Wanneer er geen mensen zijn zoals u en al die anderen, zou Brabant niet zo bruisen.” Tijdens de opening van de nieuwe accommodatie van het Sint Jorisgilde Deurne richtte commissaris van de koningin mr. Frank Houben zich met deze woorden tot hoofdman Hubert Engelen. Maar stak tevens de overige leden een flinke pluim op de hoed om een dergelijk gebouw te realiseren. Op het terrein 'Brugge' onthulde de commissaris van de koningin, samen met burgemeester Smeets en beschermheer Martin van Doorne, een kunstwerk. Het fraaie betonnen beeld van Sint Joris die een draak aanvalt met een dolk is een geschenk van Jan Wils uit Eindhoven. Een beeldhouwer die het gilde een warm hart toedraagt. Op de sokkel van het beeld is de naam van het schietterrein vermeld: 'Schuttershof Brugge'. „Misschien komt hier vóór aan de weg nog wel eens Sint Jorislân te staan”, merkte hoofdman Engelen op. Na de opening werd de nieuwe accommodatie ingezegend door pastoor van de Laar. Met een drietal liederen gezongen door het gildekoor, onder leiding van dirigent van Gisteren, kwam er een eind aan het officiële gedeelte. Als blijk van waardering werd door de

Foto: Hoofdman Huub Engelen geeft uitleg over het kunstwerk aan v.l.n.r. burgemeester Smeets, commissaris van de koningin Houben en beschermheer van Doorne

hoofdman een miniatuur replica van het kunstwerk aan beschermheer Martin van Doorne aangeboden. Tijdens een feestelijke bijeenkomst in het Hippisch Centrum merkte burgemeester Smeets eerder op de dag al op dat de ontmoetingsruimte een voorbeeld is hoe een klein gilde groot kan zijn. Na de opening volgde het verbroederingsschieten van de vier Deurnese gilden Sint Joris, Sint Antonius Abt, Sint Hubertus (Liessel) en Sint Willibrordus (Vlierden). Herbert Welten uit Liessel werd 'Broederschapsdrager 1998-1999.' Daags na de opening volgde een druk bezochte receptie en 'open dag'.

Weer spelbreker bij koningschieten

Op kermismaandag 14 september hield gilde Sint Leonardus Beek en Donk haar jaarlijkse koningschieten. Volgens traditie zou de oud-koning aan huis worden opgehaald. Omdat de weersomstandigheden slecht waren was Adriaan Verschuren zelf naar gildehuis De Zwaan gekomen. Na de broodjes en brandewijn ging het richting Leonarduskapel waar gildeheer Theo van Rossum voorging in een gebedsdienst. Burgemeester van Beers was hierna te gast in het gildehuis waar de gebruikelijke erwtensoep verorberd werd. Op het schietterrein aan de Goorloop volgde de traditionele ceremonie. De gildeheer 'vrijde' de schutsboom van kwade geesten en de burgemeester van de gemeente Laarbeek mocht het openingsschot lossen. Na het 82e schot werd Harrie van Dijk de nieuwe koning. Hij was dit al eerder in 1993. Het slechte weer zorgde ervoor dat het verdere programma afgewerkt diende te worden in De Zwaan. In de avonden werd een bezoek gebracht aan de nieuwe koning.

De nieuwe koning Harrie van Dijk

Maasland

Jonge koning ondergaat hoogste eer

Zondag 28 juni was weer het vierjaarlijkse koningschieten bij Sint Catharina - Sint Joris in Rosmalen. 's Morgens werd de nog regerende koning Frans van Hirtum afgehaald en na de eucharistieviering in de Lambertuskerk werd de koffietafel aangeboden door de koning. Vervolgens trok het in optocht naar de schutsboom aan de Tivoliweg, waar loco-burgemeester Rien van Grunsven om twee uur het eerste schot loste. Gildeheer pastor Jan Schepers mocht als tweede aanleggen om de vogel te raken. Ook beschermvrouw Trees Dollevoet richtte het geweer op de vogel. Daarna was het de beurt aan koning Frans van Hirtum om traditiegetrouw zijn eerste drie schoten af te vuren. De strijd had een spannend verloop en koning Frans had bijna het geluk aan zijn zijde, maar de vogel gaf zich niet gewonnen. Bij het honderdste schot echter, afgevuurd door François van Hirtum, viel de vogel in zijn geheel naar beneden. De nieuwe koning was bekend. Een emotionele jonge koning, zoon van Frans, kon zijn geluk niet op. „Ik doe voor de tweede keer mee en nu al de hoogste eer dat is toch gewel-

François van Hirtum stapt als jonge koning het nieuwe millennium binnen

dig", aldus François (26). Hij is zestien jaar lid van het gilde en vanaf het begin tamboer. Ook vendelt hij ter ondersteuning van de groep. Vader Frans van Hirtum droeg met graagte het koningschap over aan zijn zoon. Na het traditionele handenwassen werd het koningszilver door hoofdman Henk van Helvoirt omgehangen. De scheidende koning reikte het nieuwe koningsschild uit aan zijn zoon, waarna deze in zijn waardigheid als koning over het hoofdvaandel mocht lopen. Met een vendelgroet aan de nieuwe koning werd het ceremoniële gedeelte afgesloten. Hierna werd, tijdens een gezellig samenzijn, de laatste spanning weggedronken.

Regen kan spannende strijd om titel landjonker niet weerhouden

Voor de 18e keer hield de Gildebroederschap der Sint Catharina en Barbara uit Den Dungen op zondag 28 juni de jaarlijkse Landjonkersdag bij de gildekamer in de molen aan de Pegstukken. Eerst werd door de broederschap 's morgens deelgenomen aan de eucharistieviering in de Sint-Servatiuskerk op de Markt. Gildeheer pastor Van de Brand adviseerde in het gebed tevens de bede om mooi weer te betrekken. Helaas, zo bleek later, werd op dit punt het gebed niet verhoord. Na de H.Mis ging het in optocht naar de molen en werd de stilte in de route daar naar toe verbroken door het luide tromgeroffel van de tamboers. Nadat de scheidende landjonker Mies Vervoort de gildebroeders en -zusters een brandewijntje met suiker had aangeboden en uit volle borst het gildelied was gezongen, de hoofdman Teun Smits eenieder in zijn streven naar het behalen van een eretitel veel succes had toegewenst, konden de jeu de bouleswedstrijden beginnen. Er werd in drie poules gestreden om als winnaar uit de bus te komen. De drie poulewinnaars mochten gaan strijden voor de titel landjonker, heerboer en pachter. Na een groot aantal gespeelde wedstrijden, die helaas regelmatig door terugkerende regenbuien moesten worden onderbroken, kwam Hans Cornelius, Rien Kwaks en Leo Telgenkamp

Landjonker Rien Kwaks

als winnaars tevoorschijn. De wedstrijden die deze drie in de finaleronde tegen elkaar speelden waren bijzonder spannend. Uiteindelijk werd winnaar (en landjonker) Rien Kwaks.

Tweede en daardoor heerboer werd Hans Cornelius, terwijl als derde Leo Telgenkamp de titel pachter behaalde. Toen de laatste bal was gespeeld, ontladde de hemel zich volledig en plensde de regen langdurig naar beneden. Daardoor moest afgezien worden van de 'begravenisceremonie' voor de vorige landjonker en vond de installatie van de winnaars en uitreiking van het zilver in de mutvolle gildekamer plaats. Toen het tijd werd om van elkaar afscheid te nemen, keek de zon met een gemeen schijnend straaltje toe.

Vernieuwende gildedag in Vorstenbosch

Zondag 5 juli organiseerde het gilde Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch de gildedag van 'De Hoge Schuts'. „Zo'n dag vier je samen, dus hadden we alle gildebroeders 's morgens uitgenodigd om samen in onze accommodatie een kop koffie te drinken, waarna we gezamenlijk in optocht naar de kerk trokken", zegt deken-schrijver Jan v.d. Broek. Tijdens de H.Mis was de gildeheer voorganger en het gildekoor uit Dinther verzorgde de gezangen. Aansluitend volgde de optocht door het dorp en werd de eed van trouw hernieuwd. Nieuw op deze dag was ook dat aansluitend voor alle gildebroeders en -zusters twee belegde broodjes met koffie klaar stonden en dat de genodigden een koffietafel met erewijn in de kantine kregen. Om twee uur stipt namen de wedstrijden een aanvang, zodat ook de prijsuitreiking mooi op tijd kon worden afgewerkt.

Het wisselschild van 'De Hoge Schuts' werd gewonnen door het Onze Lieve Vrouwe- en Sint Catharinagilde uit Erp.

Erps collectief het beste bij De Hoge Schuts

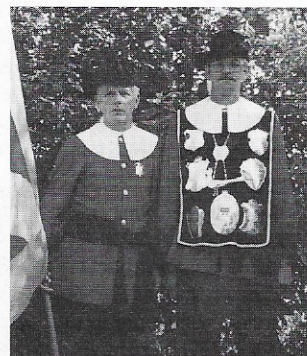
Vanuit het winnende gilde uit Erp ook nog een korte reactie op de gildedag van 'De Hoge Schuts' op 5 juli. Ze zijn daar maar wat trots. "Wij hebben een huzarenstukje uitgehaald door het wisselschild mee naar huis te nemen", meldt deken-rentmeester Jos Biemans van het O.L.Vrouwe- en Catharinagilde. Het wisselschild wordt gewonnen door het gilde dat de meeste punten behaalt met groepsvendelen, -trommen en -schieten. „Het lukte de Erpse gildebroeders om met deze drie disciplines 24 punten van de maximaal 30 punten te behalen. Tweemaal een eerste prijs en een zevende plaats lagen ten grondslag. Het grote gilde uit Vorstenbosch werd met 23 punten net verslagen. Het was de eerste keer in haar bestaan dat het Erpse gilde het wisselschild won", glundert een opgewonden Jos Biemans.

Kermis schieten voor Erpse bevolking

Elk jaar organiseert het O.L.Vrouwe- en Catharinagilde uit Erp voor de oude gemeente Erp het zgn. kermis schieten. Deze activiteit heeft vooral tot doel de mensen uit Erp, Keldonk en Boerdonk kennis te laten maken met het gilde en haar activiteiten. Daarnaast is het een uitermate geschikte dag om de bestaande contacten te verbeteren. Op kermiszaterdag 11 juli kon daarom iedereen meedoen met de diverse geweer- en kruisboogwedstrijden en natuurlijk jeu de boules. Hoogtepunt van de middag was het schieten om de titel kermis schutter 1998. De schutter die de gipsen vogel met de kruisboog eraf schiet is voor een jaar gratis lid van het gilde. Op deze manier probeert het Erpse gilde ingang en belangstelling te wekken in haar directe omgeving. Wellicht een idee dat navolging verdient.

Dubbel feest bij gildefamilie Van Dijk

Op kermismaandag 13 juli was het ten huize van de gildefamilie Van Dijk in Erp (O.L.Vrouwe- en Catharinagilde) dubbel feest. Vader Piet van Dijk, zilverdrager en hulpcommandant van het gilde, schoot zich met het 363ste schot eindelijk tot koning. Zoon Paul, vendelier en schutter, stond eveneens in het middelpunt doordat hij officieel geïnstalleerd werd tot gildebroeder. Voor vader Piet ging, na vele malen strijden om de hoogste titel, eindelijk zijn droom in vervulling. Na een goed schot viel de taaie vogel eindelijk naar beneden. Hierdoor kwam eindelijk de koningstitel in de familie. Dit was jammer genoeg zijn overleden vader Frits, in de periode dat Frits lid van het gilde is geweest, nooit gelukt. Scheidende koning Berry Vorstenbosch was een beetje teleurgesteld met zijn onttrooning. Graag had hij komend jaar als koning van het Erpse gilde in het huwelijksbootje gestapt. Maar de Erpse gildebroeders zijn gerustgesteld: er wordt toch wel getrouwd! Paul van Dijk, alweer enkele jaren jeugd gildebroeder, werd op deze dag officieel gildebroeder. Eerder dit jaar had hij de 16-jarige leeftijd bereikt. Bij het Erpse gilde wordt je dan automatisch gildebroeder. Paul had ook graag de vogel naar beneden willen halen. Dan zou hij de jongste koning ooit zijn geweest. Oud-gildebroeder Roel Baets was namelijk op zijn zeventiende jaar al koning.

Koning Piet van Dijk en vaandrig Antoon v.d. Boom

Jeu de boules toernooi floreert bij Sint Antonius Abt

Op zaterdag 22 augustus werd er voor de zevende keer gestreden om het kampioenschap van Vorstenbosch. De

organisatie van dit jeu de boulesstoernooi is in de (vertrouwde) handen van gilde Sint Antonius Abt. Er hadden zich maar liefst 166 triplets ingeschreven. Totaal 498 deelnemers. Begonnen werd met een poulesysteem, waarna er 64 triplets overgingen naar het knock-outsysteem. De finale werd gewonnen door het triplet van Ad van Grunsven, Johan van de Bergh en André Huberts. Zij mogen de wisselbeker van een meter hoog voor een jaar hebben. Deze beker was beschikbaar gesteld door de winnaars van het vorig jaar: Hein Nooyen, René Nooyen en Rens Verstegen. Zij waren reeds twee keer eerder winnaar. De vrijdag ervoor had het gilde een toernooi voor de schoolgaande jeugd van de groepen 6, 7 en 8. Hierbij meldden zich twintig doublets. De winnaars waren Wouter Lenders en Bas van Grunsven, zoon van de eerdergenoemde Ad van Grunsven.

Mari Brekelmans nieuwe koning Sint Ambrosius Baardwijk

Mari Brekelmans uit Kaatsheuvel is de nieuwe koning van het Sint-Ambrosiusgilde uit Baardwijk. Mari won het koningschieten op zaterdag 22 augustus, tijdens de jaarlijkse statiedag. Hij versloeg titelverdediger Cor van Daelen en de andere gildebroeders. Met acht treffers bleek hij de beste schutter. Brekelmans, die al sinds 1977 lid is van het gilde, behaalde eerder in 1984 en 1986 de koningstitel. Hij behoort tot de vaste groep schutters die elk seizoen onder de vogelboom te vinden is.

Op die zaterdag haalde een vijftiental gildebroeders de regerende koning Cor van Daelen om 9 uur thuis af. Zij werden gastvrij onthaald op koffie en brood met Brabantse zult. Nadat aan de koning en koningin de vendelgroet was gebracht, marcheerde het gilde richting gildehuis. Na de rondgang door Baardwijk en de gezamenlijke koffietafel, begon rond 16.00 uur de strijd om het koningschap.

Overeenkomstig het gildereglement werd de vogelboom door de beschermheer, C. van den Burg, vrijgemaakt. Daarna schoten de gildebroeders in volgorde van het contributieboek. Om 18.00 uur was de nieuwe koning bekend. Volgens goed gildegebruik werden de overige gildebroeders door de nieuwe koning thuis uitgenodigd om onder het genot van enkele consumpties het behalen van zijn titel te vieren. Mari Brekelmans mag zich nu twee jaar koning noemen.

Mari Brekelmans mag als nieuwe koning uit de groep van het kruisbooggilde treden

Koninklijke erepenning en gilde-altaar voor 700-jarig Sint Catharina Vught

Het Vughtse Sint Catharinagilde heeft zondag 6 september tijdens de erewijn op het gemeentehuis bij gelegenheid van het vrije gildefeest i.v.m. het 700-jarig bestaan uit handen van Commissaris van de Koningin mr. Frank Houben de koninklijke erepenning ontvangen. H.M. Koningin Beatrix wilde op deze manier haar erkentelijkheid uitspreken voor de eeuwenlange dienstbaarheid van het gilde aan de gemeenschap. Eerder op de dag kreeg het jubilerende gilde in de Sint-Petruskerk een nieuw altaar cadeau van het kerkbestuur van deze

parochie. Het vrij gildefeest werd geopend met een pontificale H. Mis, met mgr. A. Hurkmans als hoofdcelebrant.

Vice-voorzitter M. van Dinther van de Petruskerk en hoofdman B. Kluytmans bij het gilde-altaar

Olivier Verstappen kampioen kruisboog

Tijdens de onderlinge wedstrijd van het Vughtse gilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan om de titel kampioen kruisboog op zondag 23 augustus is de titel naar Olivier Verstappen (22) gegaan. Aan de wedstrijd namen 21 gildebroeders deel.

Voorafgaande aan de wedstrijd is door Bib en Mary van Rijckevorsel aan het gilde een groot draagschild van 300 gram zilver overhandigd ter herinnering aan de in 1997 zo vroeg gestorven gildebroeder Aart Bosveld. Dit wisselschild zal voortaan de gildebroeder dragen die zich tot schutterskampioen weet te schieten. Bosveld was indertijd voorzitter van de schietcommissie bij dit Vughtse gilde. Ook was hij bestuurslid van de schietcommissie van kring Maasland.

Mary van Rijckevorsel hangt Olivier Verstappen het wisselschild kruisboogkampioen om

Jo Manders velt bij 31e schot de koningsvogel

Bij het koningschieten van het Sint Barbaragilde uit Dinther op 5 september is Jo Manders gildekoning geworden. Op die dag werd om 10.45 uur in vol ornaat en met vliegend vendel en slaande trom naar hoofdman Eugène van Bouwdijk-Bastiaanse jr. op Huize Zwanenburg getrokken. Daar aangekomen bedankte de hoofdman de gildeleden voor hun komst en in het bijzonder de scheidende koning Tiny van Rooy voor zijn grote inzet als koning in zijn koningsjaar. Tiny is in zijn koningsjaar bij alle activiteiten, waar het gilde in tenue naar buiten trad, aanwezig geweest. De achtdaagse reis naar het Europees Schutterstreffen in Krakau was zeker het hoogte-

Koning Jo Manders met zijn vrouw Annie Manders-van Eerd

punt. Hierna werd de koning uitgevendeld. Aansluitend kregen de gildebroeders krentebrood met een drankje door de hoofdman aangeboden. Om 14.00 uur werd in gildehuis 'De Guld' een korte vergadering gehouden. Het belangrijkste agendapunt betrof de loting van volgorde bij het koningschieten. De eerste schoten werden gelost door gildeheer pastoor F. As en schutsbroeder J. Nelissen. Hierna mochten de negentien schutters het karwei afmaken. Na een ronde schieten zag het er naar uit dat de vogel het geen twee ronden zou volhouden. Bij het 28ste schot scheurde vogel bijna helemaal open en wist Jo Manders met het 31ste schot de mooie vogel naar beneden te halen. Zondag 12 september is Manders in de Sint-Servatiuskerk tot koning geïnstalleerd.

Tonny van de Cammen drie keer koning

Tonny v.d. Cammen

Tonny van de Cammen van het Sint Willebrordusgilde uit Heeswijk is erin geslaagd dit jaar drie keer koning te schieten. De eerste keer werd hij in januari koning van het eigen gilde. De tweede keer werd hij koning op de kringdag van De Hoge Schuts in Vorstenbosch op 5 juli en de derde keer op 6 september tijdens het vrije gildefeest van Sint Catharina in Vught. Daar haalde hij met het 209e schot de vogel naar beneden. Aangezien hij voor het eerste

jaar deelneemt aan het koningschieten is dit een geweldige prestatie.

Gestelse gilden slaan handen ineen voor expositie

Sinds de gemeentelijke herindeling huisvest de gemeente Sint Michielsgestel maar liefst vijf schuttersgilden. Bij gelegenheid van het eerste lustrum van het Oudheidkundig Museum hebben zij de handen ineen geslagen voor een expositie van hun gildeschatten. Van 20 september tot en met 1 november vielen op twee plaatsen in de gemeente deze kostbaarheden te bewonderen. Aan de tentoonstelling verleenden medewerking: Sint Joris & Sint Catharina en Sint Antonius & Sint Sebastiaan (beide uit Gemonde), Sint Joris (Berlicum), Sint Catharina (Den Dungen) en Sint Antonius en Sint Barbara uit Sint Michielsgestel.

Theo van Liempd: koning Sint Barbara Veghel

Zondag 20 september hield het Sint Barbaragilde Veghel het jaarlijkse koningschieten. De eerste zonnige dag sinds lange tijd begon, na het uithalen van de koning, met een plechtige H. Mis opgedragen door gildeheer plebaan E. Verhoeven met assistentie van gildebroeder/diaken Mies Christiaans. Het gastkoor, het gemengd koor uit Udenhout, zong de Messe Solennelle van Ch. Fr. Gounod. Daarna legde koning Walter Beks namens het gilde een krans bij het Airborne monument

ter gedachtenis aan hen die vielen bij de bevrijding van Veghel op 17 september 1944 door de 101ste Airborne Division, in het kader van de Operatie Market Garden. Tijdens de ontvangst in het stadhuis voor de erewijn bood staande deken John Rams aan burgemeester J. Keijzer een fraai beeldje van een tamboer aan. Daarmee liep het gilde vooruit op het afscheid van de burgemeester, eind oktober, in verband met zijn pensionering. Het tweede gilde uit de gemeente Veghel, het Onze Lieve Vrouwe en Sint Catharinagilde, gaf het boek 'Kring Maasland 1984' als geschenk. Burgemeester Keijzer van zijn kant verblijdde de beide gilden elk met een fraai zilveren schild. Vanwege zijn grote waardering voor hun bijdragen in het maatschappelijk leven. Op het gildeterrein 'De Geerkens' schoot Theo van Liemd zich na 167 schoten tot koning. Martin Maters loste het 168ste schot en werd adjudant. Om gezondheidsredenen zag hij daarvan af. Zijn vervanger is Bert Verhoeven. Na de installatieplechtigheid, de receptie en de felicitatietoespraak van de burgemeester, begon de feestelijke bijeenkomst. De staande deken dankte de vrijwilligers die alles voorbereid hadden.

Nico van Drunen zilveren gildebroeder in Elshout

Op de statiedag van de O.L.-Vrouweschuts in Elshout, 26 september, is het zilveren gildejubiläum gevierd van Nico van Drunen (58). Landbouwer Nico kwam in 1973 bij het gilde. In 1974 werd hij vendelier. Daarnaast was hij in de periode 1989 - 1990 koning. In dat jaar ging de schuts ook naar Lourdes. Als vendelier heeft Van Drunen in de afgelopen 25 jaar in totaliteit 23 zilveren schilden behaald, waarvan 19 in de vaandelklasse. Hoofdman Jos Klerks sprak de jubilaris toe als een trouw lid en vendelier. Een voorbeeld voor andere gildebroeders. Hij prees ook zijn vrouw Thea, die vierkant achter de schuts staat. Waar Nico moet vendelen is Thea aanwezig.

Na de huldiging dankte de jubilaris, mede namens zijn vrouw, voor deze huldiging en memoreerde dan ook dat zijn vrouw er steeds voor zorgde dat de vendels gewassen en gestreken waren als de schuts uittrok. Sprekende in landbouwtermen zei Theo dat zijn vrouw de afgelopen 25 jaar wel een oppervlakte van zes hont aan vendels heeft gestreken (een hont is 1400 vierkante meter).

Nico van Drunen met zijn vrouw Thea die in 25 jaar meer dan zes hont aan vendels heeft gestreken

Gildekoning Van de Heijden stijlvol geïnstalleerd

Zaterdag 26 september is er in Nistelrode op de Gildenhof van het gilde Sint Antonius Abt - Sint Catharina sportief gestreden om de titel van gildekoning. De hoogste eretitel binnen het gilde. Een spannende wedstrijd waar drie gildezusters en dertien gildebroeders wedijverden om de felbegeerde titel. Het geluk lachte Willie van de Heijden (65) toe. Onder grote belangstelling schoot de overgelukkige Willie de houten koningsvogel naar beneden. Op zondag 4 oktober vond de plechtige installatie plaats in de Lambertuskerk van Nistelrode. Daarmee is het koningschap officieel bevestigd.

Willie van de Heijden, koning in Nistelrode

Theo van Liempd staat als nieuwe koning in het middelpunt

Robert Simons gildekoning Sint Michielsgestel

Robert Simons heeft op maandag 28 september de konings-titel behaald van het gilde Sint Antonius en Sint Barbara in Sint Michielsgestel. Tijdens het traditionele kermis-schieten in park De Kleine Ruwenberg waren 446 schoten nodig voordat Simons de vogel eraf schoot. Ietwat teleurstellend voor Martin van Berkel. Die hoopte keizer te worden. Hij was al twee keer achtereen koning van het Gestelse gilde. Een derde keer had hem keizer gemaakt.

Gildeheer in Schijndel trakteert op koningswijn

Zondagmiddag 27 september hield de Gildebroederschap der Sint Catharina en Barbara het jaarlijkse konings-schieten. Hoewel de weersvooruitzichten niet zo gunstig waren, was

Leo Telgenkamp, de nieuwe koning in Schijndel

het goed toeven op de schutswei aan De Steeg. Na het zingen van de strofe uit het gildelied die betrekking heeft op het konings-schieten, legde aftredend koning Peter Hellings zijn koningssjerp en -medaillon af onder de schutsboom. Vanaf dat moment was het gilde zonder koning. De hoofdmans, Teun Smits, spoorde de gildebroeders danook aan, na de inwendige mens versterkt te hebben, er voor te zorgen dat er zo vlug mogelijk weer een nieuwe koning zou worden aangewezen. Een elftal schutters

meldde zich voor de strijd. De vogel bleek van goede kwaliteit. Na 150 schoten was er nauwelijks enige beweging in te bespeuren. Met het 276e schot viel, toch nog vrij onverwacht, het restant van de vogel in twee stukken naar beneden. Leo Telgenkamp werd de nieuwe koning van de Gildebroederschap. Ook in 1995 wist hij deze titel te behalen. Met gebruikmaking van de in het koningsreglement voorgeschreven formule werd Leo door de hoofdmans onder de schutsboom geïnstalleerd. Hierna werd het gildegezelschap ontvangen door de gildeheer op de pastorie. Na een leuke speech bracht hij een toast uit op de oude en de nieuwe koning en diens echtgenote. De hoofdmans dankte de gildeheer voor de ontvangst en de koningswijn, waarna de koning de gildebroeders toesprak. Na een gezellig samenzijn toog eenieder huiswaarts.

Essche gilde heeft nieuwe beschermheer

Tijdens de najaarsvergadering van het Sint Willebrordusgilde in Esch op 28 september werden twee jubilarissen in de bloemetjes gezet. Uit handen van hoofdmans Wim v.d. Pasch ontving Martien van Amelsfoort een zilveren schildje omdat hij 25 jaar als gildeheer aan het gilde verbonden is. Gedurende lange tijd was hij de leverancier van het gildezilver en in 1977 schonk hij het gilde een fraaie koningstaf. Gildebroeder Giel Konings kreeg een zilveren schildje opgespeld vanwege zijn 50-jarig lidmaatschap van het gilde. Giel was koning in de periode 1949-1951 en had een belangrijk aandeel in de organisatie van het gildefeest t.g.v. het 350-jarig bestaan in 1950. Ook na die tijd nam hij regelmatig aan de gilde-activiteiten deel, met name aan het konings-schieten.

Hoogtepunt van de vergadering was echter de installatie van gildeheer Cor v.d. Zanden tot nieuwe beschermheer. Hij volgt hiermee de vorig jaar overleden beschermheer Cees de Leeuw op. De bijbehorende sjerp werd hem door de hoofdmans omgehangen en voor zijn echtgenote Joke was er een bloemetje. Ook mevrouw De Leeuw, die helaas verhinderd was, had bloemen laten bezorgen voor de opvolger van wijlen haar man. De heer Van de Zanden is reeds vanaf 1971 aan het gilde verbonden. In 1989 schonk hij het gilde een nieuw vaandel, waarna hij tot gildeheer werd benoemd.

Op 4 oktober was het gilde aanwezig bij het doopsel van Mark van der Heijden, het zoontje van gildekoning Gerrit van der Heijden. De dopeling en zijn ouders werden thuis in Lennisheuvel afgehaald en naar de parochiekerk begeleid. Daar werd door emeritus-pastoor en gildeheer Norbert Smulders het H. Doopsel toegediend. Na de plechtigheid brachten de vendeliers een vendelgroet aan het 'koninklijk' gezin.

V.l.n.r.: beschermheer Cor v.d. Zanden, hoofdmans Wim v.d. Pasch, gouden gildebroeder Giel Konings en gildeheer Martien van Amelsfoort

Staande deken Ben Janssens krijgt Rotary-penning

Huisarts in ruste en staande deken van het gilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan in Vught, Ben Janssens (73), heeft 2 oktober een uitzonderlijke onderscheiding van de Rotary gekregen. Hij werd geëerd met de Paul Harris-fellowship. Janssens is ook al dertig jaar lid van deze club en heeft zich o.m. voor grote internationale projecten ingezet. 'Zijn' gilde bracht hem bij deze gelegenheid de vendelgroet.

Ben Janssens en zijn vrouw Loetje worden toegesproken door hoofdmans Joep Chappin

Sint Catharina verslaat Sint Barbara Vught

Elk jaar schieten de twee Vughtse gilden om het zgn. wisselschild van de gemeente. Dit jaar op zondag 4 oktober traden van elk gilde de tien beste schutters aan. Met drie punten verschil won 'de rooie schuts' (Sint Catharina). Deze schutters bleken te sterk voor 'de blauwe schuts' van Sint Barbara - Sint Sebastiaan. Het is al de tweede keer op rij dat Sint Catharina wint. Slagen zij daarin ook volgend jaar dan blijft het zilveren gemeenteschild definitief in hun bezit.

Pausmis voor Sint Hubertus Drunen

Zondag 18 oktober heeft het Sint Hubertusgilde Drunen de plechtige viering van de Eucharistie bijgewoond bij gelegenheid van de 20ste verjaardag van de pauskeuze van Johannes Paulus II. Deze viering werd gehouden in de kerk van de Heilige Jacobus de Meerdere in Den Haag. Vele belangstellenden, onder meer van het corps diplomatieke en afgevaardigden van kring Maasland, waren aanwezig. Na de mooie viering marcheerde het gilde naar de nuntiatuur om daar een

vendelgroet te brengen aan de nuntius, kardinaal Simonis en de bisschoppen. Daarna was er koffie met een broodje. Het bezoek aan Den Haag werd afgesloten met een uitstapje aan Scheveningen.

In de tuin van de nuntiatur volgt de vendelgroet aan de leden van het Nederlands episcopaat

Her-oprichting Sint Sebastiaangilde Oss (IV)

Zondag 4 oktober was dé grote dag voor de gildebroeders en de gildezuster van het Sint Sebastiaangilde in Oss. Na 130 jaar werd het gilde nieuw leven ingeblazen. Dat gebeurde tijdens een pontificale Hoogmis in de Grote Kerk. Hoofdcelebrant was mgr. drs. A.L.M. Hurkmans, de nieuwe bisschop van 's-Hertogenbosch. Concelebrant was o.a. de nieuwe gildeheer, E. Smits. Nagenoeg de complete overheid van kring Maasland was aanwezig, alsmede de reeds bevriende gilden van De Hoge Schuts en een deputatie van het Sint Barbara-gilde uit buurgemeente Ravenstein. Tijdens de misviering werd het vaandel gezegend en de gildeleden geïnstalleerd. Voor de meesten had de gebeurtenis emotionele betekenis, hetgeen op de gezichten viel af te lezen. In zijn preek bracht mgr. Hurkmans verband tussen het evangelie van die dag ('Heer geef ons meer geloof') en de inspanningen die de Ossenaars, zeker niet op de laatste plaats beschermheer burgemeester W. Dijkstra, zich getroost hebben om tot heroprichting te komen. Hurkmans: „Wanneer men geloof heeft, gebeuren er wonderen”. Hij riep de nieuwe gildeleden op de eed van trouw niet als formaliteit te zien, maar een hernieuwing van het geloof. „Wij moeten voorkomen dat geloofsuitingen een dood gebaar worden. We kunnen ons daarin oefenen door te bidden. Bidden om meer geloof. Dan blijft het geloof levend”. Aansluitend op de H.Mis volgde een optocht door het centrum en een ontvangst in restaurant 't Putje. Hier bood de burgemeester de erewijn aan. Hoofdman Paul van Mook had voor de burgemeester ook een geschenk: een wijnkaraf met inscriptie en vijf glazen. Hij spoorde de eerste burger aan de karaf met regelmaat te vullen. „Ten teken dat we levend zijn en dat u een warm gevoel bij het Osse gilde blijft houden”. Hoofdman Ton Vorstenbosch van het gilde Sint Antonius Abt - Sint Catharina, het gilde dat de Ossenaars de afgelopen jaren met woord en daad heeft bijgestaan, bracht een bijzonder cadeau mee: een kolossale drinkhoorn. De hoorn, ontworpen door kunstenaar André Henderson uit 's-Hertogenbosch en uitgevoerd door edelsmid Noud Peters uit Sint Anthonis, werd overhandigd door deken-rentmeester Jan Kerkhof die 42 jaar in de Osse industrie werkzaam is geweest. Hij was gestoken in een speciaal ontworpen wambuis, gemaakt door naaldkunstenares Idje van Dijk uit Herpen. De drinkhoorn, die men op elke gewenste gelegenheid kan gebruiken, wordt gedragen aan een gevlochten zwarte rundsleder riem op het genoemde wambuis dat is voorzien van wapenschilden. Na alle plechtigheden volgden nog voor de leden van de gilden aangesloten bij De Hoge Schuts wedstrijden in kruisboogschieten en jeu de boules. Het Osse gilde is het 43ste gilde binnen kring Maasland. Tijdens de algemene jaarvergadering van de kring op vrijdag

13 november is Sint Sebastiaan Oss officieel toegetreden tot de kring.

Zilveren medaille Nobele Orde van de Papegay

Oud-secretaris Paul Krijnen (72) van het Vughtse Sint Barbara - Sint Sebastiaangilde heeft op zaterdag 7 november in het Kolveniershuis te Antwerpen de zilveren medaille van de Nobele Orde van de Papegay ontvangen. Dit op voordracht van drs. Marc de Schrijver. De plechtigheden werden bijna twee uur onderbroken door een bommelding. Achteraf bleek die vals te zijn. Op last van de Rijkswacht werd het gebouw ontruimd. De gasten werden opgevangen in het museum Rubenshuis.

Paul Krijnen

Sint Hubertus Loon op Zand viert dubbel feest

Zaterdag 24 oktober was het voor het Sint Hubertusgilde uit Loon op Zand niet alleen de statiedag, maar een dubbele feestdag. Met Marinus Pijnenburg (68) had men een gouden gildebroeder in het midden. De dag begon al vroeg met het afhalen van koning Jos Mutsaers. Alle gildebroeders en -zusters werden bij hem thuis ontvangen. Hier werd het koningschild aangeboden, als afsluiting van de koningsperiode. Daarna volgde de H.Mis, waarna het nieuwe koningsschild en de vogel werden gezegend als voorbereiding op het officiële koningschieten. Die middag werd voor de laatste keer op het vertrouwde schietterrein aan het Moleneind de schutsboom gevrijd. Aan de wedstrijd namen 23 leden deel, waaronder vijf vrouwen. Na 113 schoten viel de eerste vleugel. Hierbij hoorde een wekkerradio als prijs. Die ging naar mevr. Cor Vermeer-Mathijssen. Bij het 171ste schot viel de tweede vleugel met als prijs een polshorloge, beschikbaar gesteld door hoofdman Hornman. Mevr. Nel Broeders was de gelukkige. Daarna barstte de strijd echt los. De prachtige vogel, gemaakt door Jos Mutsaers en Jos Bink, verloor bij elk schot een stukje van de romp en werd steeds kleiner. De meest fanatieke schutters hanteerden zelfs een verrekijker om hun schot voor te bereiden. Bij het 261ste schot viel het laatste deel van de vogel. Dit schot werd gelost door Bart van Gorkom en daarmee was beslist wie de nieuwe koning werd. Bart woont in Udenhout en is al jaren een gewaardeerd lid van Sint Hubertus. Hij was al koning van 1979 tot 1985. Hij draagt de komende drie jaar het koningszilver. Een periode waarin veel te gebeuren staat. Volop voorbereidingen moeten worden getroffen voor het nieuwe gildeterrein en de nieuwe huisvesting. 's Avonds was er feest in zaal Concordia. Uitgebreid werd stilgestaan bij de gouden jubilaris Marinus Pijnenburg. Vijftig jaar lid, waarvan dertig jaar bestuurslid (deken). Zoiets komt sporadisch voor. Daarom had het kringbestuur besloten hem de eremedaille in zilver met vuurslag van Maasland te geven. Bij de uitreiking waren hoofdman Jack Goudsmits en de dekenen Ton den Teuling en Jan de Haan aanwezig. Namens het Sint Hubertusgilde kreeg Pijnenburg de reversspeld '50 jaar lid' opgespeld en zijn vrouw Sjan ontving een prachtig boeket bloemen. Uit zijn dankwoord bleek duidelijk dat Marinus aangenaam verrast was met de hoge onderscheiding. De eerste dans op de feestavond was voor het gouden paar. Deze bevestigden dat vijftig jaar lid, ook kan betekenen 50 jaar jong en nog vitaal. Verder werden op de feestavond drie nieuwe leden geïnstalleerd.

Vughtse gilden begeleiden nieuwe pastor

Zondagmiddag 8 november hebben de twee Vughtse gilden, Sint Catharina en Sint Barbara - Sint Sebastiaan, de nieuwe pastoor van de Sint Petruskerk ingehaald. Pastoor Martien

Mesch (45) krijgt een zware taak want vier parochies in Vught worden samengevoegd. Naast pastoor van de Sint Petruskerk wordt Mesch tevens pastor van de H.Hartparochie en binnenkort ook van de O.L.-Vrouweparochie en de Lambertusparochie in kerkdorp Cromvoirt. De Petruskerk, waar de Vughtse gilden vanouds thuis zijn, blijft zgn. moederkerk.

Na afloop van de installatie krijgen de gildebroeders van de pastoor twee rondjes in het gildehuis

Maasland-redactie per fax bereikbaar

Voortaan is de redacteur van kring Maasland voor De Gildetrom, Kees van der Bruggen, ook per fax bereikbaar. Het faxnummer is: 073 - 6560498.

Land van Cuijk

Een nieuwe koning voor het Sint Jacobusgilde Zeeland

Op 2e Pinksterdag, 1 juni was er om 7.30 uur reveille door de tamboers met de aankondiging van het koningschieten. Om even na 8.20 uur vertrok de stoet van gildebroeders om het koningspaar, André van Oirschot en zijn echtgenote Sjan van Oirschot-van Roy, van huis af te halen. Vandaar vertrok de stoet naar de pastorie waar gildeheer pastoor van Osch, en de beide ere-dekens oud-burgemeester Schellekens en de huidige burgemeester van de gemeente Landerd, dhr Kooijmans, bij de stoet aansloten om zo onder tromgeroef van de jeudige muziekgroep de kerk binnen te trekken. Tijdens de H.Mis vond de zegening plaats van de gildekaars, vendels, trommen en de kronen van de koning en koningin. Tevens werd de belofte van trouw door de gildebroeders afgelegd. Om 13.45 uur vertrok het gilde naar het Schutsveld aan de Brand om daar te bepalen wie de nieuwe koning zou worden. De vogel werd op de nieuwe mast met ricochetvanger geplaatst en door de Ere-deken burgemeester Kooijmans omhooggetakeld. Nadat het koningszilver onder de boom gehangen was kon de strijd beginnen. De eerste schoten werden gelost door burgemeester Kooijmans als zijnde het wereldlijk gezag en door pastor van Osch als kerkelijk gezag, gevolgd door het aftredende koningspaar. De strijd werd gestreden onder een heerlijk schijnend zonnetje en was erg spannend. Na 270 schoten viel de vogel eindelijk naar beneden en het was Wim van Hal die het laatste schot gelost had. Wim is sinds 1981 lid van het gilde en was eerder koning in 1996. Toen werd er steeds beweerd dat de wind hem een handje geholpen had. Vandaag wilde Wim dat toch even recht zetten en waarmaken dat hij een prima schutter is en de vogel volledig op eigen kracht naar beneden kan schieten. Zo geschiedde.

Gildefeesten Maashees '98

Sint Anthoniusgilde Blitterswijk winnaar van de Ere-Prijs

Kringgildedag Land van Cuijk op 17 mei '98 bij St. Joris en Sint Anthonius Maashees is in alle opzichten geslaagd. Mede door het mooie zonnige weer en de sluitende organisatie

werd deze Kringdag een mooie manifestatie van gildesporten en -activiteiten.

Het gilde van Maashees vierde feest omwille van het 525-jarig bestaan en de 20-jarige heroprichting van 1978. De feestweek begon met de druk bezochte receptie op zaterdag 16 mei. Deze receptie werd ook gehouden voor de nieuwe gildekoning Ben Albers. Ben was op 26 april Koning geworden door het afschieten van de vogel. Het gilde kende op 16 mei ook een aantal jubilarissen welke in 1978 toegelaten werden tot het heropgerichte gilde: Ben Albers, Tienes Smits, Bernard Ruyten, Bert Akkermans, Gerrit Emonts, Jo Smits, Ton de Koning, Jan Cremers en Marius van Boekel. Zij allen kregen het herdenkingsschild met het logo van de Gildefeesten Maashees '98.

De gildedag begon met de Gildemis in de parochiekerk waarin pastoor Teunissen en Kringpriester Donders voor gingen. Tijdens de viering werd de nieuwe Kringstandaard ingezegend en aangeboden aan de gilden. De voorzitter van het Land van Cuijk Baron de Weichs de Wenne zei in zijn toespraak dat de nieuwe standaard het grondgebied van de Kring symboliseerde: het Land van Cuijk en het Noord-Limburgse land, sedert 1933 verenigd in de Kring van Schuttersgilden. De standaard was mede mogelijk gemaakt door subsidies van het Anjerfonds Noord Brabant en van de Industriële Kring Land van Cuijk. Na de Gildemis was er de koffietafel in het gemeenschapshuis met aansluitend de ere-wijn, aangeboden door gemeentebestuur van Boxmeer Burgemeester Bouwmans gaf in zijn toespraak het organiserend gilde alle lof voor de goede organisatie van de gildefeesten. De gilden zouden versteld staan hoe een gilde uit een kleine plaats als Maashees is een perfecte organisatie op kunnen zetten. Om 13.00 uur precies vertrok de Gildenoptocht door de straten van Maashees. 29 Gilden van het Land van Cuijk liepen mee in de optocht van de Kringdag.

Dan volgden de wedstrijden in de gildesporten op het feestterrein aan de Touwbaan. Om 19.00 uur was de prijsuitreiking van de 115 prijsschilden door de burgemeester van gemeente Boxmeer en de voorzitter van de Kring Land van Cuijk. Van de gildefeesten werd door gilde Maashees een mooie videofilm gemaakt. Deze video is tegen kostprijs verkrijgbaar bij gilde Maashees.

Nieuw vaandel voor Soester gilde

Dat de manier van gebruik en de intensiteit ervan in de loop van zo'n 10 jaar zeer sterk kan veranderen, heeft het Groot Gaesbecker Gilde of Sint Aechten Schuttersgilde van Soest gemerkt. In het teerjaar 1983 hebben wij een nieuw vaandel in gebruik genomen, dat deels geborduurd en deels geschilderd was. Op het moment van het ontwerp werd het vaandel slechts een enkele keer per jaar gebruikt bij optredens van het gilde. Sinds die tijd is het niet zo dat het aantal optredens aanzienlijk is toegenomen, het is wel zo dat het vaandel steeds vaker bij officiële gilde-activiteiten gepresenteerd wordt. Het vaandel wordt gebruikt bij de jaarlijkse nieuwjaarsbijeenkomst, de Algemene Ledenvergadering, bij overlijden van een gildebroeder etc. Daar was het vaandel toen niet op gemaakt. Zeker niet wanneer het weer ook nog eens niet al te fraai is, waardoor het vaandel vochtig wordt. Met name de verf heeft zijn negatieve uitstraling gehad op het vaandel. De verf vrat het staf aan, waardoor er sleën ontstonden, die niet meer mooi weg te weg te werken waren zonder de authenticiteit van het vaandel aan te tasten. Daarom werd besloten het vaandel uit 1983 te laten restaureren en een nieuw vaandel te laten maken.

Een dergelijke opdracht geeft direct de mogelijkheid de vraag te stellen of je wel of niet een nieuw ontwerp wilt. Dat laatste was het geval. Voor de komende jaar heeft het Soester gilde nadrukkelijk de bedoeling stil te staan bij de identiteit van het gilde. Daarom is besloten de beeltenis van Sint Agatha, de patrones, centraal te stellen en daarnaast evenals in het voorgaande vaandel de gildeboom en natuurlijk het wapen op te

nemen. Het ontwerp wijkt af van hetgeen men gewend was, maar wordt door alle gildeleden zeer gewaardeerd. Men is er weer trots op.

Het vaandel is tijdens de eucharistieviering op de ledenavond tijdens de afgelopen gildefeesten gepresenteerd en ingewijd door een van de Soester pastores, pastor W. Veldhuis. Tijdens de dag van het Koningschieten is het vaandel op verschillende momenten door het gilde trots getoond.

Het nieuwe vaandel wordt tijdens de gildefeesten aan het publiek getoond

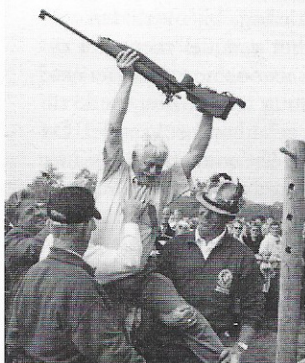
Leo Valk nieuwe gildekoning in Soest

De laatste zondag van augustus is in Soest altijd gereserveerd voor het koningschieten van de gildebroeders. De gildeleden, gildenvrienden maar ook vele duizenden inwoners van Soest houden hier rekening mee. Men gaat een dagje niet uit; men blijft in Soest en gaat naar wat men noemt de grootste reünie van Soest op het gildeterrein De Blaak.

's Morgens rond de klok van negen uur verzamelden de korpsleden zich weer in het Gildehuis; alle anderen zorgden dat zij een goed plaatsje kregen in de Petrus en Pauluskerk. Met als thema 'samen doen', werd de dag van het Koningschieten geopend met een eucharistieviering met Gilde-eer. Voor de laatste keer trok het gildekorps met zijn koning Ernst Kuyper en gevolg met slaande trom en bazuingeschal de kerk in. De kerk was vol, de sfeer was goed, dus de trend voor de dag was weer gezet. Na de hernieuwing van de Eed van Trouw ten overstaan van pastor Goddijn in de kerk, en een muzikale en vendelshow op het Kerkplein, verplaatste eenieder zich naar het gildeterrein.

Rond 13.00 uur was het zover. Koning Ernst werd voor de laatste maal begeleid, hulde gebracht, waarna hem de koningsmantel door de bode werd afgenomen. Het weer was nog wat bedrukt; het zonnetje liet zich nog niet zien: allen gingen op weg naar de schietbomen. De koningsmantel en het vaandel werden onder de boom geplaatst. Het vrijen van de vogel kon beginnen. De koning, de loco-burgemeester en de pastor zij kweten hun taak, waarna de strijd onder de 117

deelnemende gildebroeders kon beginnen. De zon kwam heel langzaam te voorschijn, de temperatuur liep op en de spanning ook, zeker toen al heel snel de prijzen eraf geschoten waren, het terrein vol liep met duizenden belangstellenden, de feestmuziek in de feesttent de sfeer ging bepalen. Al snel werd duidelijk dat er niet zo lang als vorig jaar gewacht behoefde te worden. De vogel werd kleiner, zakte en met het 222ste schot kwam het laatste stukje naar beneden. Leo Valk was de gelukkige. Enthousiast lieten hij en zijn vrouw zich de hulde wel-

Gildekoning Leo Valk op de schoulers nadat hij het laatste stukje van de vogel eraf heeft geschoten.

gevallen. Een spontaan ja bij de vraag of hij het koningschap wilde aanvaarden was voor het publiek verstaanbaar. Het schrijden over het vaandel, de overdracht van het vaandel, het omhangen van de koningsmantel, de huldiging, dat alles liet de nieuwe gildekoning over zich heen komen en genoot ervan, met volle teugen. 's Avonds werd Leo met zijn vrouw Ineke en de beide hofdames vanaf zijn huis opgehaald. Huis en straat bleken versierd te zijn; de straat trouwens ook door de vele belangstellenden te klein voor ontvangst en optreden van het gildekorps. Daarom werd het koningspaar meegenomen naar een nabij gelegen plein met groot grasveld, dat direct werd omgedoopt tot Leo Valkplein. Daar werd een uitgebreide hulde gebracht. Na een korte stop in de achtertuin werd met een bus de reis naar de feesttent gemaakt, alwaar het koningspaar tot aan de dansvloer door het gildekorps werd begeleid, waarna het Koningsbal kon beginnen.

De dag van het Koningschieten verliep weer volgens de daarvoor al eeuwenlang gebruikte procedure. De daadwerkelijke invulling is echter ieder jaar weer anders en dat heeft zo zijn eigen charme.

'Met Maria onderweg' Soest trekt naar Lourdes 1998

De katholieke gemeenschap van Soest heeft vanaf 24 september een uitstapje gemaakt naar de pelgrimsplaats Lourdes. Met 77 deelnemers vertrokken twee bussen voor de reis van 3200 kilometer, waarbij op de heenreis Nevers werd aangekomen. Al op zondag 20 september werden tijdens een speciale Mariaviering de deelnemers uitgeleide gedaan. De organisatie van de pelgrimage was in handen van het Groot Gaesbeeker Gilde of Sint Aechten Schuttersgilde van Soest, de Katholieke Bond van Ouderen Soest/Soesterberg en het Katholiek Vrouwengilde afdeling Soest, een unieke samenwerking van drie Soester katholieke verenigingen.

Het werd een reis met de nodige melange van meditatie, emotie, ontspanning en genieten van alles wat er op je af komt. Enerzijds was er in Lourdes en 'eigen' programma, maar meer werd nog gedaan in gezamenlijkheid met anderen; zoals de Internationale Viering in de Pius X, de Sacramentsprocessies en de Lichtprocessies. Met een groep op stap gaan heeft zo zijn eigen dynamiek, temeer daar velen elkaar al jarenlang kennen. De reis onderscheidde zich van de voorgaande doordat heel veel werd gepraat en de goede verhouding tussen gezamenlijkheid en het individueel een deel van het programma invullen. Emotie, vreugde en verdriet, alles gaat samen en geeft de deelnemers uiteindelijk een zeer voldaan gevoel.

De reis had als thema 'met Maria onderweg', zo hebben de meesten dat ook beleefd. Er wordt al weer uitgekeken naar een volgende gelegenheid, dat men met elkaar op stap kan.

Gildefeesten Soest 1998 door samenwerking weer ongekend succes

Soest viert altijd op een bijzondere wijze zijn gildefeesten. Rondom het jaarlijkse koningschieten wordt gedurende 8 dagen een afwisselend programma geboden, waarbij in veel gevallen wordt samengewerkt met andere Soester verenigingen.

Naast inmiddels bekende sportieve onderdelen (fietsen, wandelen, atletiek), de gemeenschapsdag op zaterdag (met zijn volksspelen (bijna 70 teams), volkspaardenfeest (meer dan 100 paarden en hun berijders), de kinderkermis, de schietwedstrijden en muzikaal entertainment in de feesttent; de gildedag rondom het koningschieten, de ouderencontactmiddag (zo'n 600 ouderen komen daarvoor naar de feesttent), de ledenavond (op vrijdag) en afsluitend de Drive-In-Show voor de jongste jeugd, was er dit jaar met het concert van de Golden Earring weer een topattractie binnengehaald. In één ochtend tijd waren de toegangskaarten voor deze avond (meer dan 2000) uitverkocht. De avond zelf bleek ook een grandioos succes. Het Concert werd georganiseerd door het gilde

in samenwerking met de karnavalsvereniging De Plattelandsgeknotsknotsen, de RK Jongeren Soest, Stichting Balans (de jongerenwelzijnsorganisatie) en het Cultureel Centrum C3. Vele duizenden deelnemers en bezoekers aan de variëteit aan activiteiten die op en rond het gildeterrein De Blaak werden gehouden maakten het feest weer tot een groot succes. De organisatie kan terugkijken op weer een week lang feest zonder problemen. Bij de organisatie zijn alle gemeentelijke en openbare diensten (zoals politie, brandweer, GGD, reinigingsdienst) nadrukkelijk betrokken; je moet het gewoon samen doen. Het jaar 1999 is weer een teerjaar: dat biedt een nog ruimer programma met een aantal activiteiten die een eeuwenlange traditie hebben als het dansen om de gildsboom, de teermaaltijd.

Sint Jacobuszonntag Zeeland

Op zondag 26 juli jl. vierde het Sint Jacobusgilde Zeeland het feest van haar patroonsheilige. 's Morgens werd allereerst de pastoor aan de pastorie door het gilde opgehaald voor de Eucharistieviering met gilde-eer.

Om 14.00 uur trof men elkaar op het schutsveld aan de Brand. Hier stonden drie schutsbomen met de benodigde kogelvangers klaar. Er was de laatste tijd veel energie in het schutsveld gestopt om het allemaal goed voor elkaar te krijgen. Het Sint Jacobusgilde mag uiteindelijk toch blij zijn met haar mooie schutsveld. Zo langzamerhand begint het er toch op te lijken dat ze het terrein weer kunnen gebruiken voor datgene waar het al zo'n lange tijd altijd voor is gebruikt. Namelijk voor het gilde om zich te bekwamen in het schieten. Er werd geschoten onder ideale omstandigheden op de vogel en de puist. Natuurlijk was het voor de meeste nog wel onwennig om in de kogelvangers te schieten maar na wat oefening ging het toch steeds beter. Het was uiteindelijk Wim Koenen die zich dagkoning mocht noemen omdat hij de vogel naar beneden schoot.

Opening gemeentehuis

Donderdag 10 september vond de opening van het nieuwe gemeentehuis van Zeeland plaats. Ten dienste van de wereldlijke overheid werd ook deze dag door het Sint Jacobusgilde opgeluisterd. Allereerst werd de Commissaris van de Koningin, de heer Houben en burgemeester Kooijmans bij gemeenschapshuis De Garf opgehaald. Alle genodigden volgden de stoet richting het nieuwe gemeentehuis. Hier vormde het Sint Jacobusgilde een erehaag waardoor men bij de poort kon komen. De stadsomroeper van Ravenstein vertelde de boeren, burgers en buitenlui wat er allemaal speciaal op deze middag stond te gebeuren. Zo maakte hij duidelijk, dat na het spelen van het "Wilhelmus" door de gezamenlijke muziekkorpsen van Schaijk, Reek en Zeeland, de Commissaris van de Koningin Dhr. Houben door vaandrig Harry van Deijne met het hoofdvandiel moest worden overvondeld. Vervolgens bracht Henk Bongers nog een hele mooie vendelgroet. Alle genodigden genoten zichtbaar van deze prachtige Brabantse traditie. Burgemeester Kooijmans opende allereerst de poort en de Commissaris opende uiteindelijk de voordeur van het nieuwe gemeentehuis. In het gemeentehuis aangekomen bood onze hoofdman (staande deken) Adriaan van de Coer burgemeester Kooijmans een oorkonde van het Sint Jacobusgilde aan en hing hem tevens de Jacobusschelp, welke origineel in Compostella is gezegend, om. De burgemeester bedankte het gilde en beloofde de oorkonde een mooie plaats in het gemeentehuis te geven.

Jacobusgilde Zeeland op bedevaart naar Kevelaar

Zaterdag 29 augustus ging een groot aantal gildebroeders en gildezusters van het Sint Jacobusgilde Zeeland mee op bedevaart naar Kevelaar. Dit om gehoor te geven aan de oproep van de kerkelijke overheid om met hun aanwezigheid deze dag nog meer kleur te geven. 's Morgens om half negen werd vertrokken vanuit Zeeland naar Kevelaar, het bekende bede-

vaartplaatsje net over de grens met Duitsland gelegen. Daar aangekomen trokken de bedevaartgangers in processie naar de Gnadenkapel en de Mariabasiliek. Hier werd om 11.30 uur een plechtige H.Mis opgedragen. Dit maakte op iedereen in deze prachtige basiliek een grote indruk. Hierna was men tot 14.30 uur vrij om het bedevaartsdorpje in eigen tempo te verkennen.

Op de terugweg naar de bus

Om half drie begon de processie langs de mooie kruisweg welke in een prachtig park is gelegen. Na het Lof van vijf uur vertrokken de bussen weer richting Zeeland. De bedevaartgangers hebben het zeer gewaardeerd dat het Sint Jacobusgilde deze dag opluisterde.

Schietconcours op 27 september

Op het nippertje kreeg het Sint Jacobusgilde de afsluitende wedstrijd van de Kring Land van Cuijk toegewezen. Voor de allereerste keer gingen alle schutters van de kring Land van Cuijk schieten op de bomen met de ricochet-kogelvanger. Juist in Zeeland, waar we al zo lang bezig zijn om alles netjes geregeld te krijgen, kon men nu al op zes bomen schieten met de zgn. ricochetkogelvangers. Op 27 september kwamen er zo'n 65 van de beste schutters uit de regio naar het schietterrein. Deze dag werd tevens bepaald wie zich kringkampioen of persoonlijk kampioen van de Kring Land van Cuijk mag noemen. Voor de meeste schutters was het de eerste keer dat zij op kogelvangers schoten. Het was daarom voor velen toch even wennen. Er waren wel een paar schoonheidsfoutjes, maar alles is ook nog nieuw en men moet zelf ook nog ervaring opdoen. Rond 14.00 uur heette de staande deken van het Sint Jorisgilde alle schutters van harte welkom en gaf enkele aanwijzingen. Er mocht alleen geschoten worden met standaard munitie, 1 mijl ofwel circa 1500 meter en er zou gecontroleerd worden. Na een middag gezellig schieten konden rond 18.00 uur de prijzen uitgereikt worden.

Baronie en Markiezaat

Nieuwe koning Sint Hubertusgilde Etten Leur. Recificatie

Tijdens het koningschieten op zondag 28 juni te Etten-Leur schoot niet alleen de nieuwe koning, Antoon Vermeulen, raak; maar ook een van de pijlen die de vogel miste schoot wel raak; maar dan door de rand van de hoed van een van de gildebroeders.

Dit 'rake' schot was voor de redactie zo misleidend dat bij het artikel niet de foto van koning Antoon Vermeulen een plaats kreeg, maar de foto met

Koning Antoon Vermeulen met koningsvogel

een ander raak schot. De foto van koning Antoon Vermeulen willen wij u niet onthouden; trots posierend met de koningsvogel en de erewijn.

Will Manniën 50 jaar schutter

Will Manniën neemt de vendelhulde in ontvangst tezamen met hoofdman Ant. van Tilborg

Op 1 september 1998 vierde Will Manniën zijn 50-jarig jubileum als schutter. Hij begon als 12-jarige jeugdschutter in 1948 bij de toenmalige schutterij Concordia die werd (her)opgericht in 1859 en op 10 september 1966 werd omgezet in het Sint Willibrordusgilde.

Dit kon omdat de schutte van Alphen reeds genoemd werd in augustus 1645 tijdens de huldiging van Prins Hendrik met vrouwe Amalia van Solms in Baarle Nassau en tijdens de jaarlijkse ommegang van het H. Sacrement te Breda in 1744. Will Manniën was een goed schutter en in de jaren 1966 en

1967 werd hij doelkoning van het pas heropgerichte gilde. Hij bekleedde de functies van deken-schrijver (1966-1977) en deken-schatbewaarder (1977-1994), waarna hij bij zijn afscheid uit de overheid de kringonderscheiding ontving en benoemd werd tot gildekapitein. Ook was hij nog enige jaren adviseur tijdens en na de oprichting van de kring Baronie en Markiezaat. Verder was hij jarenlang lid van de Federale trom en blaascommissie waarvan de laatste jaren als voorzitter, al met al een duizendpoot in het gildewezen in het algemeen en het Sint Willibrordus gilde in het bijzonder.

50 Jaar schutter en traditiegetrouw bracht iemand van de overheid de gebruikelijke attentie, vergezeld met een bezoekje. Voor deze speciale gelegenheid in uniform en mét bazuingeschal.

De jubilaris was zeer vereerd, maar wat hij nog niet wist dat nagenoeg een voltallig gilde, eveneens in uniform opgesteld stond in het inmiddels reeds half afgebouwde nieuwe gildehuis. Een prachtig optreden van tamboers, blazers en vendeliers, gecombineerd met een prachtige vendelhulde viel hem ten deel gevolgd door een veelzeggende 'Ode aan Will Manniën' geschreven en op rijm gezet door de dichter en nestor (84 jaar) van ons gilde Pieter van Eijck.

Na deze ode sprak de gilde-kapitein een dankwoordje en zei „totaal verrast en apentrots te zijn om gildekapitein van zo'n gilde te mogen zijn”. Hierna werd er nog enige tijd gezellig doorgebracht in het gildehuis onder genot van een drankje.

Ode aan Will Manniën ter gelegenheid van zijn 50-jarig lidmaatschap als schutter

Gildebroeders en gildezusters,
Steekt de bazuinen! Roert de diepe trommen.
Laat blij uw vendels vliegen, want het gilde viert.
Het gilde viert, dat één van zijn actiefste leden
zijn schutters-lidmaatschap met GOUD ziet opgesierd.
Will Manniën, hij is 't, oud deken-schatbewaarder,
welk ambt hij méér dan een kwarteeuw heeft vervuld:
Hij kwam als jongeman van nog geen vijftien jaren
bij 'Concordia' terecht! ... Er bestond toen nog geen 'Guld'!
Maar sinds 't gild weer bestaat, was hij er lang de spil van:
Niets ging aan hem voorbij, maar álles draaid' om hém:
Het oefenen, contributies, deelname aan gilde-dagen,
de tap, public relations: in álles had Will stem.
Hij behartigde als geen de financiële zaken,
was punctueel, precies en hield alles goed bij:
Uitslagen van schietwedstrijden wist hij als niemand anders,
en zo was hij voor Jeen's jaarverslag onmisbaar als 'stand-by'!

Toen 't schatbewaardersschap hem zachtjes aan te veel werd,
het gildehuis werd namelijk ook nog door hem beheerd!
Werd hij gepromoveerd tot 'kapitein van 't gilde',
dat hij middels zijn fluit vakkundig commandeert!
Kortom, want 'k wil dit vers niet nodeloos langer maken,
woorden schieten te kort om zelfs 'n schamel beeld
te schetsen van wat deez' man voor ons en voor 'zijn' gilde
betekend heeft en nóg betekent .... want het scheelt
maar amper iets of hij al of niet bekleedt een functie:
Hij is altijd actief en bemoeit zich overal mee!
Om deez' verdienstelijk man naar waarde te beschrijven,
daar is geen beginnen aan! .... dus stop ik er maar mee!
Will, al heb ik daar geen opdracht voor gekregen,
ik zwaai jou namens 't gilde veel dank toe, lof en eer!
Wij hopen in de toekomst nog van jouw 'actief-zijn' te profiteren!
Leef lang nog met jouw Els! ... want het blijkt telkens weer,
dat zónder hulp en steun van 't thuisfront niemand kans ziet
naar buiten iets te presteren, zeker niet voor lange tij'!
Bedankt dus Elza, voor jouw trouwe steun aan 't gilde!
Dat een mooie levensherfst het loon voor jullie inzet zij!

Pieter van Eijck

Koning Kees Braat: „Mijn grootste wens ging in vervulling”

Kees Braat waande zich die 23e augustus 1998 even Napoleon, met een raak schot promoveerde hij zichzelf van 'gewoon lid' tot koning van het gilde van Sint Willibrordus. Na 26 jaar lid te zijn van het gilde was het hem eindelijk gelukt om in de voetsporen van zijn grootvader te treden die in 1922 tot koning gekroond werd. Op die bewuste 23e augustus stroomden 25 gildebroeders samen op een buitenterrein in Klein Zundert. Zoals de traditie het voorschijft, mochten achtereenvolgens eerst de burgemeester, de keizer, de hoofdman en de nu onttroonde koning aanleggen op de houten vogel die achttien meter boven het landschap uittorende. Dat Kees niet alleen over een scherp oog beschikt, maar tevens enig tactisch inzicht niet ontzegt kan worden, bewijst het wedstrijdverloop. Toen de schutter voor hem de ring, waarop de vogel was bevestigd, met een raak schot doorboorde, zag slimme Kees zijn kans schoon. Het vereiste toen nog slechts een vaste hand om het laatste stukje van de vogel een enkele reis naar de Filistijnen te bezorgen. Terwijl de historische betekenis van deze prestatie nog maar nauwelijks tot hem was doorgedrongen, werd Kees omringd door zijn mede-gildebroeders die de nieuwe koning de gepaste eer bewezen. Hierna volgde de ceremonie protocolair. Bij het Sint Willibrordusgilde gaat dat gepaard met een uitgebreid gebeuren, waarbij de koning met tussenpozen wordt aangekleed om tenslotte in vol ornaat, inclusief de zilveren schilden, voor zijn kersverse onderdanen te verschijnen... Alvoorens hem een moment voor zichzelf werd gegund, moest de koning Kees ook, nog staande, het Wilhelmus aanhoren.

Sint Jansgilde te Wernhout

Johan van Aert van het schuttersgilde Sint Jan is onlangs voor de tweede keer Koning geworden. Zijn grote doel is om dat huzarenstukje nog een keer te herhalen; wie n.l. drie maal achter elkaar het koningschap binnenhaalt, wordt tot schutterskeizer voor het leven gekroond.

Een eer die maar voor weinigen is weggelegd, temeer daar deze eretitel pas wordt afgegeven indien het gilde niet al over een keizer beschikt. De huidige keizer moet dus eerst overleden zijn, pas daarna geldt de regel drie keer Koning is Keizer. Per slot kan er maar een man Keizer zijn, zegt Johan nuchter. Het is zelfs al een hele tour-de-force om tot de gelederen van een schuttersgilde te worden toegelaten. Doorgaans ben je, afhankelijk van het gilde, eerst een tot drie jaar aspirant-lid. In die periode beoordelen de schutters of de aspirant een verrijking voor het gilde betekent. Er wordt in elk geval van je

verwacht dat je met grote regelmaat de gildeavonden bezoekt.

Als die kennismakingsperiode erop zit, wordt er tijdens de algemene ledenvergadering gestemd met erwten (tegen) of bonen (voor) volgens traditionele wijze. „Ik hoop dat ik als een goede koning mag voldoen aan de eerste vier jaren die komen gaan,” aldus Johan.

Gilde op zoek naar alternatief

De geplande schietbaan achter het clubhuis van het sinds een jaar heropgerichte Cloveniersgilde, café Het Koetshuis aan Bruininkhuizen, levert grote problemen op. Zo verwacht de buurt veel overlast van de baan, die bovendien vlak voor een aantal woningen aan de Rochussenlaan komt te liggen. Overigens is het plan voor de schietbaan niet geheel van de baan. In september volgt nog een gesprek tussen het gilde, de gemeente en omwonenden. Inmiddels is de Overheid wel aan het rondkijken voor alternatieve locaties.

Schietwedstrijden worden momenteel gehouden in een loods van een van de gildebroeders, geen ideale situatie. Wellicht dat de gemeente Etten-Leur nog een lokatie in petto heeft. Een eerste plan voor een overdekte schietbaan achter het Koetshuis kon niet doorgaan omdat de Rijksdienst voor de Monumentenzorg daarvoor geen toestemming verleende. Het Koetshuis, een bijgebouw van het vroegere kasteel De Nobelaer, is een rijksmonument. Wij wachten af en zullen zelf ook initiatieven ontplooiën, als dus de Overheid van het Cloveniersgilde.

Cloveniersgilde o.b.v. Sint Jan de Doper te Etten-Leur

Burgemeester M. van de Ven van Etten-Leur en het jongste lid van het Cloveniersgilde, de twaalfjarige Thomas Masserijkers, hebben woensdag 21 oktober j.l. een passend hekwerkje onthuld bij de gedenkplaat voor de slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog.

Het hekwerkje werd door het gilde aangeboden aan de inwoners van Etten-Leur. Het Cloveniersgilde wilde iets doen voor de bevolking van Etten-Leur en vond de eerste verjaardag van de heroprichting van het gilde de ideale gelegenheid. In de Schonkzaal was de officiële overhandiging. De tweede schenking aan de bewoners is rond de kerstdagen. De door de VVV in de kerstroute opgenomen kerststal is dan een geste die voor de gehele bevolking van Etten-Leur bedoeld is.

Bruiloft van een gildebroeder

Gilden houden eeuwenoude tradities in stand. Vaak wordt er lacherig gedaan om volwassen mannen die zich met zilver laten behangen, maar de band die gildebroeders met het verleden hebben, is sterker dan die van welke vereniging dan ook.

Etten-Leur of beter De Leur, heeft zijn Hubertusgilde. Een van de gewoonten van dat gilde is het vormen van een erehaag bij het trouwen van een gildebroeder. Dergelijke hoogtijdagen worden steeds zeldzamer, want gildebroeders in de

huwbare leeftijd zijn witte raven. Zaterdag 10 oktober trad het Hubertusgilde aan bij de huwelijksvoltrekking van Max de Graaf en Odette Vos.

Voor de raadszaal van het gemeentehuis, aan de Markt, werd een erehaag gevormd als huldeblijk aan het jonge echtpaar. Voor de hoofdman, Jan van Harssel, is het de vierde bruiloft die hij, sinds de heroprichting in 1981, meemaakt. Enthousiast wijst de hoofdman op een bijkomende traditie: de bruidegom dient het gilde een ton bier te schenken en dat heeft Max dan ook gedaan.

Kees Lauwers koning in Alphen

Zaterdag 3 oktober j.l. vierde het Sint Willibrordusgilde haar jaarlijkse 'Staatsiedag'. Al om 6 uur werd de 'reveille' vanaf de toren geblazen, waarna de gildebroeders en gildezusters werden gewekt door standaardrijder Frans Bekkers met gildedepaard 'Alex', tamboers en bazuinblazers. Buiten de kom werd dit gedaan met de auto door standaardrijder Ad Huijben. Rond 9 uur verzamelden de gildebroeders en gildezusters zich in het gildehuis voor het afhalen van gildekeizer Wim van Dijk, gildekoning Franc van Os en de te installeren gildebroeders Sjef Hoogendoorn, Berry Geerts, Rolf Huijben, Franc de Swart, Rob van den Broek, Ramon Wilmsen, Hein Oomen en Kees Kleiren. Na de Gildemis werden de nieuwe gildebroeders geïnstalleerd.

Na de installatie volgde er een vendel hulde voor de kerk, waarna het gilde afmarcheerde naar het gildehuis. Tijdens de aansluitende jaarvergadering had de hoofdman een hartelijk welkom speciaal voor de twee nieuwe gildezusters Marieke van Elderen en Conja de Swart. Vervolgens werd overgegaan tot de huldiging van vier oud-bestuursleden, te weten gildevaandrig Frans Verhoeven, standaardrijder Ad Huijben, gildekeizer Wim van Dijk sr en erehoofdman Jan Huijben. Nadat de dames via de lopertjes bloemen hadden ontvangen, speldden deze hun echtgenoten de zilveren gilde-draagspeld op voor bewezen diensten aan het gilde.

Hierna werd Will Manniën in het zonnetje gezet. Hij kreeg de versierselen behorende bij het 50-jarig jubileum als schutten een fluit met koord als kapitein. Na maar liefst 19 huldigen (handjes, bloemen, kusjes) bood gildekoning Franc van Os zijn nieuwe zilveren koningsschild aan. Het is een prachtig schild geworden met afbeeldingen van alle onderdelen van het gilde, inclusief een stukje van het nieuwe gildehuis met een fietsje tegen de wand. Deze fiets zou anders zijn echtgenote hebben gekregen, maar gezien de prijs van het zilver schoot dat er dit jaar bij in.

Als laatste punt was er de 'wisseling van de wacht' tussen de lopertjes. Rens Huijben droeg zijn attributen over aan het nieuwe lopertje Conja de Swart en werd zelf vendelier. Gesterkt door een Brabantse koffietafel ging men naar het gildeterrein met een geheel vernieuwde en van een 'pijlenvanger' voorziene wip of schietboom.

Het geheel is uitgedacht, vervaardigd door eigen gildebroeders en gesponsord door Jac. Kniknie, die er zelf ook heel wat uurtjes in heeft gestoken. De vogel, een kruising tussen een zebra en een adelaar, werd gemaakt door Koen van de Wouw en voelde zich prima thuis in zijn kooi. Tenslotte wist Kees Lauwers na een zinderende laatste serie hem onder gejuich naar beneden te halen. Na de traditionele 'stemming', handwassing, omhanging van de koningsbreuk met zilver en de erewijn volgde een massale vendel hulde door 13 vendeliers met assistentie van tamboers en blazers.

De nieuwe koning Kees Lauwers geflankeerd door zijn echtgenote

Voor de raadszaal van het gemeentehuis werd een erehaag gevormd voor Max de Graaf en Odette Vos

IN MEMORIAM

Sint Willibrordusgilde, Alphen

Ger van Oerle

Ere-deken Ger van Oerle van het Sint Willibrordusgilde uit Alphen overleed te Eindhoven op 21 juli 1998. 20 Juli was altijd een bijzondere dag in Ger's leven. Op de verjaardag van zijn eerste, te vroeg overleden, vrouw

Louki permitteerde Ger zich, in eenzame stilte, enige tijd ter haar nagedachtenis. Zo mogelijk bezocht hij dan haar laatste rustplaats in Heeze. Of Ger dit jaar het geplande bezoek aan Heeze nog heeft gebracht, is niet meer vast te stellen. Tegen zijn natuur in verscheen hij niet op de afspraak met Lilo, zijn huidige echtgenote.

Ger was een gevoelig man met een groot hart, waar plaats was voor velen. Zijn talenten heeft hij zijn leven lang in dienst gesteld van de samenleving. Brede belangstelling voor de vele facetten van het leven, het vermogen om te luisteren en een groot gevoel voor humor gingen bij hem gepaard met bescheidenheid en wijsheid. Ook als ere-deken voor het gilde was hij van enorme betekenis. Hij was 25 jaar lang een geliefd bestuurder als burgemeester en nog langer in andere functies, waarbij hij er een meester in was om uitersten met elkaar te verzoenen.

Sint-Jorisgilde, Bergeijk

Driek Hoekx

Op 16 februari overleed Driek Hoekx (79) gildebroeder en oud-boekhouder van het Sint-Jorisgilde Bergeijk. In 1981 is hem het Zilveren Schild van Kring Kempenland verleend, alsmede een koninklijke onderscheiding voor zijn 40-jarig lidmaatschap.

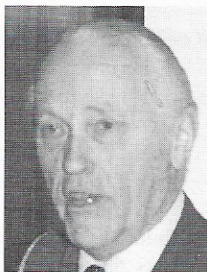
In 1991 was Driek Hoekx 50 jaar lid van het gilde en werd hem het Gouden Schild van Kring Kempenland verleend.

Sint-Jorisgilde, Bladel

Op 29 juli overleed gildezuster Ida Schouten. 21 Juni 1992 trad zij tot het gilde toe vanwege haar belangstelling voor het gilde en om nog beter een steun te kunnen zijn voor de toen nog zeer jonge vendelier Joris. In 1997, toen het gilde een nieuwe deken-schrijver nodig had, stelde zij zich spontaan kandidaat en werd daarmee het eerste vrouwelijke overheidslid van de gilden in de Kem-

pen. Zij voerde haar taak als deken-schrijver nauwgezet uit. Toen haar ziekte zich opnieuw openbaarde, bleef zij hopen en vertrouwen. Zelfs het schrijven en typen met haar linkerhand zou zij proberen, zodra zij weer beter mocht zijn. Zij heeft het niet meer mogen beleven.

Sint Sebastiaan, Eindhoven

Jan Dirk van der Harten

Op 23 augustus 1998 overleed na langdurige ziekte op 80-jarige leeftijd Jan Dirk van der Harten, sedert 1969 gildebroeder van de Ridderlijke Gilde van Sint Sebastiaan te Eindhoven. Jan van der Harten was als

journalist, wethouder van Eindhoven, lid van de Provinciale Staten, gedeputeerde en als Commissaris van de Koningin van Noord-Brabant een prominent man. Om dat woord zou hij glimlachen. Het wringt, hoe passend ook, met de bescheidenheid en enigszins gereserveerde bezonkenheid, evenzeer karakteristiek voor de overledene. Ook als gildebroeder was hij zowel markant door zijn gevatheid en spitse - maar altijd hoofse - attitude, als op de achtergrond, genietend van de sfeer van broederschap en ridderlijke vrolijkheid. Even wijs was hij als praktisch en bij-de-tijd als het om besluitvorming ging, want soms zijn ook in de gilde serieuze dingen aan de orde. Een bindende figuur, met grote belangstelling voor en inzicht in maatschappelijke verhoudingen, met liefde voor kunst en cultuur en attente interesse voor wie hij ontmoette.

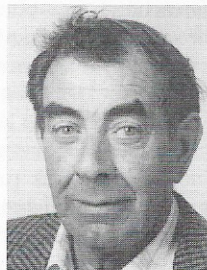
De uitvaartmis in de overvolle Paterskerk in Eindhoven correspondeerde met zijn wezen: ingetogen en stijlvol. Het verkeer lag stil; de stad hield haar adem in toen de stoet zich naar het kerkhof begaf. Zijn gildebroeders droegen Ridder Jan naar zijn graf en denken met genegenheid aan hem terug.

Onze Lieve-Vrouweschuts, Elshout

Zondag 27 september is gildebroeder Toon van Sluisveld (50) door een noodlottig ongeval overleden. Hoe vreemd kunnen soms de tegenstellingen in een schutsvereniging zijn. Zaterdag 26 september had de huldiging nog plaats van een gildebroeder die 25 jaar lid was en zondag opeens dit droeve bericht. Sinds 1979 was Toon lid van de schuts. Een man die altijd onopvallend aanwezig was, maar direct klaar stond wanneer men hem nodig had. Op 2 oktober is hij door de schuts bij zijn woning opgehaald. Daar werden de zilveren koningsvesten met koningsketting en -kroon op de kist gelegd en is de overledene in stille

stoet naar de kerk begeleid. Na de Eucharistieviering bracht het gilde Toon van Sluisveld naar het kerkhof. Na het afscheid lieten enkele gildebroeders de kist in het graf zakken, waarna in stilte met dodenmars het kerkhof werd verlaten.

Sint-Nicolaasgilde, Haps

Jo Derks

Op 16 oktober overleed ondanks zijn langdurige ernstige ziekte, toch nog onverwacht Jo Derks (69). Jo was zeer nauw met het wel en wee van het Hapse St.-Nicolaasgilde begaan. Hij was iemand die niet op de voor-

grond trad maar waar men altijd een beroep op kon doen. Zolang zijn gezondheid het toeliet stond hij klaar om te helpen en was op alle gilde-evenementen zoals gildefeesten en teerdagen aanwezig. Totdat zelfs dat laatste hem te veel werd. Maar ging je bij hem op bezoek dan ging zijn belangstelling altijd uit naar zijn gilde; zo was hij er mee verbonden.

Sint Martinusgilde, Luyksgestel

Bernhard Winters

Op 12 juni overleed gildebroeder Bernhard Winters (68). Gedurende 9 jaar was hij actief bij het gilde betrokken. Een functie in de overheid heeft hij nooit geambieerd, echter zijn inzet ten dienste van het gilde was perfect. Ook

maatschappelijk was hij zeer betrokken, zo was hij 40 jaar penningmeester van de plaatselijke EHBO afdeling.

Sint Martinusgilde, Luijksgestel

Johanna Poppeliers

Gildezuster Johanna Poppeliers, weduwe van Harrie van Leeuwen, die in 1984 overleed na 32 jaar trouw gildebroeder te zijn geweest bij het Sint Martinusgilde Luijksgestel, is overleden op 20 oktober. Zij was de

moeder van onze huidige hopman Wies van Leeuwen. Zij werd op 23 oktober met gilde-eer naar haar laatste plaats gebracht.

Nol Verrijt werd in 1956 aangeboond tot gildebroeder. Op zondag 10 november 1991, na de Gildemis, ontving Nol de kringonderscheiding het Zilveren

Schild van Kring Kempenland. Hij overleed, 86 jaar oud, op 14 oktober. Nol was een zeer geliefd en uitstekend gildebroeder. De uitdrukkelijke wens van Nol was om door zijn gildebroeders naar zijn laatste rustplaats te worden gebracht.

Sint Catharina, Moergestel

Willem van Dijk

Konden wij in het herfstnummer van 1998 van de Gildetrom nog schrijven van de huldiging van het 75-jarig gildebroederschap van ere-hoofdman Willem van Dijk, nu in het winternummer moeten wij reeds mededeling doen van zijn overlijden. Op 28 september 1998 is hij op 94-jarige leeftijd heengegaan.

Sint Bavogilde, Raamsdonk

Met verslagenheid nam het gilde kennis van het overlijden van gildeheer Petrus Franciscus Schoenmakers op 26 september. Met trots vertelde hij, tegen eenieder die het horen wilde, over de heroprichting van het gilde in de tijd dat hij nog pastoor van Raamsdonk was, en graag liet hij zien en blijken, dat hij daar bij hoorde. Op zijn typische, ontwapenende en verlegen wijze toonde en koesterde hij voor eenieder een warme belangstelling en diepe genegenheid. Het gilde van Sint Bavo begeleidde zijn pastoor en gildeheer Schoenmakers op gepaste wijze en met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats.

Sint Jorisgilde, Someren

Op 11 juni, twee dagen voor zijn 75e verjaardag, overleed Jan Jacobs. Vorig jaar werd hij nog gehuldigd in verband met zijn 40-jarig lidmaatschap. Jan, en vroeger ook zijn vader, bewerkte tot voor enkele jaren de gildeakker van het gilde. Het gilde begeleidde hem naar zijn laatste rustplaats.

Sint Antonius - Sint Sebastiaan, Udenhout

Chris Hogedoom

Chris Hogedoom (73) is op 9 oktober plots overleden. Zijn aorta is die vrijdag om 18.00 uur gesprongen. Daags daarna, zaterdag 10 oktober tijdens de pontificale H.Mis bij gelegenheid van de Hoofdlieëndag in de Sint-Janskerk in Den Bosch, kreeg menig gildebroeder en -zuster koude rillingen over de rug toen zijn verscheiden aan het einde van de voorbeden werd gememoreerd. Verslagenheid alom. Bijgaande foto is gemaakt op zondag 6 september

1998 in Vught op het vrij gildefeest van het plaatselijke Sint Catharinagilde dat het 700-jarig bestaan vierde. Chris Hogedoom was hoofdman het het gilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan. 'Zijn' gilde vierde dit jaar het 450-jarig bestaansfeest. En hoe! Meimaand 1998 was Gildemaand voor dit gilde. Chris onderging en beleefde het feest met volle teugen. En passant, kreeg hij van burgemeester J. Stekelenburg de gouden speld van de gemeente Tilburg en werd hij ereburger. Daarnaast was hij sinds 1982 bestuurslid van kring Maasland. Van diezelfde kring was hij sinds 1964 lid van de schietcommissie en vanaf 1983 voorzitter; alle disciplines, geweer, kruisboog, handboog (doel en wip) floreerden onder zijn bezielende leiding. Vanuit die functie begeleidde hij ook de hoogwaardigheidsbekleders die op gildefeesten de eerste schoten losten op de koningsvogel. Zoals op de foto uit Vught. De echtgenote van Commissaris der Koningin in de provincie Noord-Brabant, mevrouw Monique Houben - van Lanschot, tevens beschermvrouwe van het Sint Catharinagilde, brengt hij in zijn bekende aanpakhouding de fijne kneepjes bij. Zo was Chris: oprecht, onvoorspelbaar, eenvoudig en eerlijk de medemens tegemoet tredend. Soms met luide stem, maar altijd vanuit een klein, gouden hart. Hij was al vijftig jaar lid van het Udenhoutse gilde. In verschillende functies. Van archivaris (sinds 1952), via rentmeester (vanaf 1963) en gildeschrijver (van 1963 tot en met 1977) tot hoofdman (sinds 1977). Vanaf 1991 had hij zitting in de federatieve schietcommissie. Hij was drager van de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. In 1988 werd Hogedoom door kring Maasland geëerd met de medaille in zilver verguld. Zijn vrouw Netty blijft alleen achter.

Sint Willibrordusgilde Waalre

Janus van Hoof

Op 4 juli overleed Janus van Hoof. Janus was 43 jaar gildebroeder en kwam bij het gilde als standaardruiter, en later droeg hij met trots het gildesilver. Bij zijn 40 jarig jubileum als gildebroeder in november 1995 ontving hij het Gouden Schild van Kring Kempenland. Het Sint Willibrordusgilde verliest in hem een waardig en plichtsgetrouw gildebroeder.

Sint Jacobusgilde, Zeeland

Zaterdag 12 september had het gilde de droeve plicht gildeszuster Anna Jans-van Lanen naar haar laatste rustplaats te begeleiden. Anna en haar man Cees vierden op 8 mei 1989 vierden Anna en Cees

hun Gouden huwelijksfeest. En zoals op hun koningsschild staat ging na 20 jaar een grote wens in vervulling. Van 8 juni 1992 tot 31 mei 1993 waren Anna en Cees het koningspaar van het Sint Jacobusgilde Zeeland. Tijdens hun koningsperiode gingen ze mee naar Lannoy in Frankrijk en werd het nieuwe vaandel door Mgr. Ter Schure gewijd. Met hun aanwezigheid toonde het gilde zijn steun aan Cees in deze moeilijke tijd.

Mogen zij allen rusten in vrede

BIBLIOGRAFIE

Bij het Instituut voor Vlaamse Volkskunst is verschenen de brochure "Vendeltermen". Zoals bij vele disciplines die iets met beweging te maken hebben, zoals turnen, dans, volksdans enz., stelt zich ook bij het vendelspel het probleem hoe bepaalde bewegingen, houdingen, draai- en werpfiguren op duidelijke en beknopte wijze vastgelegd kunnen worden. Bovendien stelt zich het probleem om in de regionen waar het vlaggenzwaaien beoefend wordt eenzelfde taal te kunnen spreken. Een grote noodzaak wanneer men vlaggespelen wil gaan beschrijven die in binnen- en buitenland in gebruik zijn."

Aldus de aanbeveling van deze brochure. "Vendeltermen" wordt dan ook aanbevolen aan allen die enige belangstelling hebben voor de vendeldiscipline.

De brochure is uitsluitend verkrijgbaar bij het Instituut voor Vlaamse Volkskunst, Zamenhoflaan 4/8, 2900 Schoten, België, tel. 03-658.74.87. De prijs bedraagt f 12,50 incl. verzendkosten, te storten op bankrekening 65.25.01.370 Bij ING Bank te Putte (NL) t.n.v. F.H. Geens - Schoten.

AGENDA

Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden:

Agenda gildefeesten in 1999

Zaterdag 17 april:

Gildencongres oud Hertogdom Brabant te Tongerlo (B).

23 mei: Kampioenschap vrije hand Brabants wipschieten geweer, te Middelaar bij scherpshuttersvereniging Sint Sebastiaan.

30 mei:

Verbroederingsfeest Kring Kw. van Oirschot, te Oirschot bij de O.L.Vrouwebroederschap.

6 juni:

Kringdag Kempenland, te Riethoven bij het Sint Annagilde.

13 juni:

Kringdag Land van Cuijk, te Ravenstein bij het Sint Barbaragilde.

13 juni:

Kringdag Peelland, te Beek en Donk bij het Sint Leonardusgilde.

27 juni:

Kringdag Baronie-Markiezaat, te Rijsbergen bij het Sint Bavo-gilde.

27 juni:

Kampioenschap opgelegd Brabants wipschieten geweer, te Eindhoven bij het Sint Martinusgilde Tongelre.

22 augustus:

Vrij gildefeest Kring Land van Cuijk, te Blitterswijk bij het Sint Antoniusgilde, met optie voor tevens houden van federatietoernooi standaardrijden.

22 augustus:

Liefdadigheidsfestijn te Oostelbeers bij de gilden Sint Joris Oostelbeers en O.L.Vrouwe, West-Middelbeers.

29 augustus:

Federatietoernooi geweerschieten, in Kring Maasland bij het Sint Jorisgilde Nieuwkuijk.

5 september:

Kringdag Maasland, te Nuland bij het Sint Antonius-Abtgilde.

5 september:

Kringdag Kwartier van Oirschot, te Moergestel bij het Sint Sebastiaan-St.Barbaragilde.

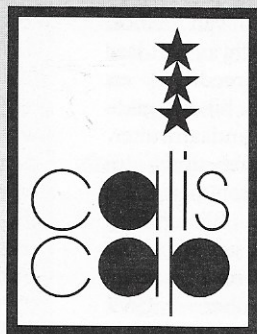
19 september:

Federatietoernooi trommen-vendelen-bazuinblazen in Kring Land van Cuijk; optie gilde Salvator Mundi Oeffelt.

GEACHTE GILDEBROEDERS EN GILDEZUSTERS

Voor het leveren van, of deskundig advies over uw

GILDEHOEDEN OF GILDEVEREN:

Calis-Modes
Molenacker 14
5087 AS Diessen
Tel. (013) 504 17 73

!!!UNIFORMEN!!!

Wij maken alle uniformen op maat naar ons of
Uw eigen ontwerp in eigen atelier.
Bij ons zit U ook goed voor bijwerkingen van uniformen.
Bij ons verkrijgbaar: alle toebehoren o.a. extra lange
gildekousen. (tot ver over de knie)

Maak vrijblijvend een afspraak,
wij komen zonder verplichtingen.

KLEERMAKERIJ BELIEN

Kerkstraat 20
3930 Hamont (België)(in Budel net over de grens)
Tel. vanuit NL. 00-3211/44 52 58

RESTAURATIE-ATELIER DE TIENDSCHUUR

Reeds jaren ervaring met
archief- en textielconservering

Kapelaan Poellplein 1, 5046 GV Tilburg, telefoon 013 - 5368355

WILLIGERS makers van vaandels, vendels en andere gildeattributen

Joke Willigers (V.H. H.M. Waters)
Zand 33, 5757 RX Liessel (0493) 34 25 68

Beeldengieterij TENAX

Voor verschillende Gildebeelden
en diverse andere beelden

Jan van Grunsven
Kampweg 19a, 5476 VB Vorstenbosch
Tel./fax: (0413) 36 31 64
Privé: (0413) 35 04 74

DE GILDETROM HET BLAD VOOR JONG EN OUD!

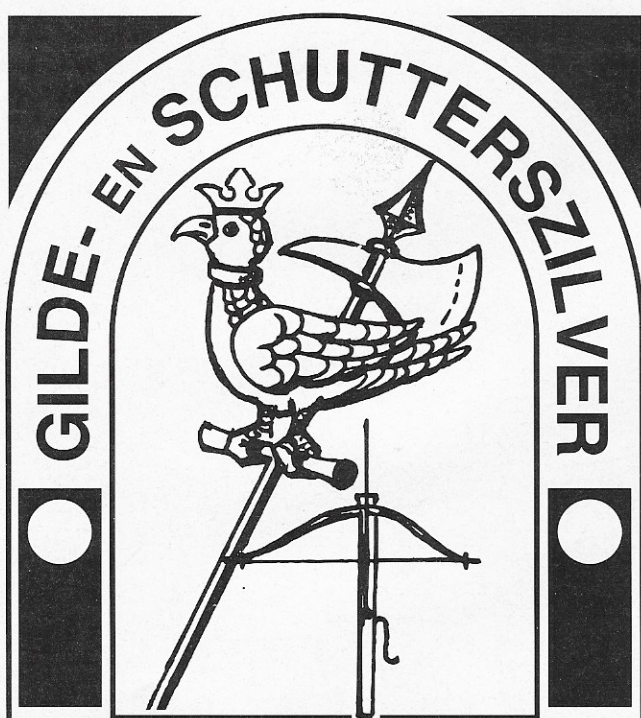

De grootste
sortering

GEWEREN & MUNITIE

vindt u bij
AVEMO b.v.
A. v.d. Ven Mommers

Korvelseweg 80 - 82
5025 JJ Tilburg
Tel. (013) 543 19 05

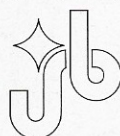
JUWELIERS - HORLOGES

Jan Andriessen

DORPSSTRAAT 54
5708 GK HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 52 22 69

- Goud en Zilver
- Reparaties
- Veranderingen
- Nieuw werk
- Eigen ontwerp
- Gildewerk
- Graveren

John Bijsterveld
Meester Goudsmid/Edelsmid

Leenderweg 37, Valkenswaard, Tel. (040) 204 24 89

de Bont b.v.

- Asfalteringen
- Rioleringen
- Grondwerken
- Bestratingen

Veldhoven, Postbus 115
Tel. 040 - 253 05 35, Fax 040 - 254 13 05

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66

Blinkt uit in vakmanschap

Bier van hoge gisting met hergisting op de fles. Bier met smaakevolutie.

LIEMPD'S GILDEBIER

Gebrouwen en gebotteld door bierbrouwerij "De 3 Horne" Kaatsheuvel. In opdracht van Gilde St. Antonius Abt Liempde

Antonius Abt

Bier Cat. 1
Alc. 5,5%

Aanbevolen schenkt
6 - 8°C.
Koel en donker b

Ingredië
pils-, karam
Snaaz en Northerr
gist en v

Geniet van dit b
met

Dit bier bevat
hetgeen z
genuttig

Uitschen
schot
tul

Het
wat

56^e Kringgildendag

Kempenland

Gildenbier

7 juni 1998 Mierlo

Halderbergs

Gildebier

Gebrouwen uit: water, bierkoud, Hellelaur- en Saazehop, handjeslaker en bevingst. Origineels bier. Dit is een natuurlijk bier is ongillig. Door rugsting op fles. Cat. 5, 6% vol alc. 17,4° Philo.

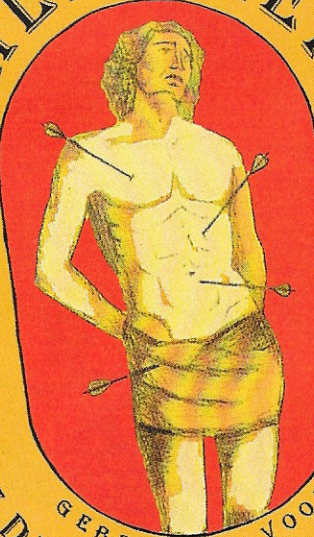
Bier om van te genieten

Inhoud 33 cl. Staliegeld 15cl.
Botteldatum 1 maart 1997. Tenminste houdbaar tot 18 maanden na botteldatum.
Gebrouwen door de Scheldebrouwerij, s-Gravenpolder (tel./fax 0164 - 248921), in opdracht van het Halderbergs Biergilde, Oudenbosch.

GILDEBIER

GILDE ST. SEBASTIAAN

GEBROUWEN VOOR:

KWALITEITSBIER VOLGENS EEUWENOUDE GILDETRADITIE SINDS 1996 GEBROUWEN

Blond Bier 7 vol. 30 cl.

Cathrien TONGERS

TENMINSTE HOUDBAAR TOT DECEMBER 1999

ALC. 5,5% VOL. 17,4°

OORSPRONG

Dit bier is een initiatief van de eerste Gildeloving sinds 150 jaar. Frans van den Oever, die zich op Koningsschout en Gildeloving Sijet de Leijer van 1857-1929. Traditioneel gebrouwen, gillig, onvergist, en gepastoreerd bier.

Sint Joris

ROOIS GILDEBIER

Gebrouwen uit water, gist, gerstemout, carameilmout en 3 soorten hop. Standaat bewaren, voorzichtig uitschenken in een bekandglas met achterlaag van het gildespot. Drinktemperatuur 8-10°C. Drankenhandel J. de Leijer & Zn. Tel. (0213) 474 051

INH. 33 cl. / BIER CAT. 1 5,5% VOL. ALC.